

ROMANIA
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop
Előfizetési árak: edévre 520, fél...

UJ KELET

BUDAPEST

Ara 5 lej
Vasárnap, 1936. szeptember 6.
5696. EV. ELUL 19. XIX. EV. 209. SZAM

AK,
evábboga
enfélé re
kipusztá
fital.
uresti,
lari 7.
ény-
mány
y a Ro-
tulajdo-
yek elem
ter helyét
rtelemben
zeti pa-
Mihalache
az álta-
vezetőség
Nemzeti
k arra,
miniszter-
árgyában
pártveze-
ldön tar-
u sem.
biróságok
ara igaz-
etet inté-
ügyész-
intézkék
indozokat
állanak
gnagyobb
eket.
értésülése
er a tör-
y az ösz-
ök gyor-
E célból
atáborok
üldött ki,
Lloyd Ri-
s hivatta
úság szá-
ozott a
ek össze-
lektális
a kor-
di, amely
a problé-
lőbb sür-
feltétel
Ezért re-
ontos és
seire. A
tartással
e hónap
olgozzák,
adják a
endörtség
ja során
a tiltani
amelyik
nak. A
endörse-
ására.
ul Bon-
gyvivőjét
lgatáson
eli lapok
tel szem-
ívészeti
óvárosba
völt Ta-
dászaton
én fogja
ntalásnál
o jelent
er nagy
i a kon-
z össze-
bizott-
R. E.
Pop 10

D. R. és a zsinagógák

D. R. Ioanidescu, a kitünő demagóg, nemzeti parasztpárti korában valóságos kultuszt öltött demokratikus hitvallásából. Ő volt az, aki zsidó kabinettionköt tültezt előszobájába, nemkivétel demokratikus párt-íveinek nem kis megrökönyödésére. Azután az történt, hogy... Ne nyujtsuk a történetet: D. R. ma a vaidista táborban harcol. Valamikor paraszt-szekeréjével akarta megdönteni az oligarchiát, ma hazugságokkal bombázza a kisebbségeket és közöttük elsősorban a zsidókat. Legutóbb egy eldugott ilfov megyei községben szállt síkra a kitünő demagóg a jobboldal szeméi mellett. A mai állapotokért a demokráciát, a demokráciáért pedig a zsidókat terte fel: rossz hallgatósága előtt. A zsidók haszonlesése vigyorog a demokrácia tőrökvesek mögül. A népfrent jelszava mögött a zsidók világ-áramlái tőrökvesei húzódnak meg. Bizonyíték: Spanyolországban — ugymond — a népfrent hívei felgyújtották és kirabolták a katolikus templomokat, de a zsinagógákhoz egy ujjel sem nyultak hozzá. Ismérjük el: a bizonyíték perdöntő. Az ilfov megyei falu parasztjai ezekután kétségtelemül fel vannak világosítva a népfrent ágazai szándékai felül. A zsidókról is meg lehet a véleményük. D. R. Ioanidescurot viszont a közvélemények már régen megvan a véleménye, úgy-hogy egy ilyen kijelentés nem tesz hozzá semmit és nem is vesz el semmit egyénisé-gének súlyából. A kitünő demagóg ugyanis szónoki hevésben egy jelentéktelen részletkérdést figyelmen kívül hagyott: hogy a forrongó Spanyol-országban mindössze kétezer zsidó él és hogy ezeknek már régen nincsenek zsinagógái.

Lloyd George Hitlernél

Olyan idöket élünk, amelyekben már semmiféle borzalom, semmiféle becstelenség, semmiféle áruslás nem megy megfélemtetés-számba. Az abszurdumok korát éljük, elferdült lelkek világát. Szemünk előtt olyan események játszódnak le naponta, amelyek borzalmasságukkal végleg megréndítik hitünköt a fehér és fleg az európai ember kultur-emberi nívóitában és szellemi fejlettségében. Erőszak, vérontás, butaság és kápszás hullámai öntöttek el a hajdan magasrendűnek hitt európai civilizáció vetéseit. A szel-temi hadakozás szinterét véres öldöklés harc-terévé változtatták át a hatalom és a kap-szóság megszállottjainak fegyverei. De még ebben a szörnyü létkörben is, a mindent-megszokás és mindent-tudomásul-vevés korszakában is meg kell döbbsennünk Lloyd Georgernek, az angol liberálisok egy-kori vezérének Hitlernél látogatásán. A volt angol miniszterelnök még nem is olyan régen a legisztaabb demokrácia és a legnemesebb szociális igazság hirdetője volt hazájában s a háboru alatt fennen hirdette, hogy az antant-hatalmak győzelmé egyet je-ent a haladás győzelmével, a porosz mili-tarizmus és imperializmus hadai fölött. Lloyd George volt az, aki a béketárgyalá-sokon a legintranzigensebb álláspontot képviselte a legyőzött Németországgal szemben, s volt az, aki Vilmos császárt fel akarta akasztatni s csak a legnagyobb erőszakkal lehetett ettől a szándékától eltántoritani. Lloyd George volt az, aki a legelszántabb bosszút hirdette a németek ellen — s most ugyanez a Lloyd George kihallgatásra jelent-kezett annál a Hitlerrel, aki a császári né-met szoldatészkát sokkal erőteljesebben tes-tesíti meg, mint az elizött császár és hajdan vezérkara. Még abban az esetben is, ha Lloyd Georget kizárólag a kíváncsiság vezette el Berchtes-gadenebe: ez az elhatározása menthetetlennek tünik mindazok szemében, akik hittek benne és nagyrabecsülték államférfini képességét. Azt a tény, hogy Lloyd George beható tanácskozásokat folytatott Hitlerrel, a zsidók politikai és társadalmi felfogásától a liberá-lizmust és a demokráciát több mint egy világ választja el: megrendíti hitünköt az őz an-gol államférfiu eddigi politikai magatartásá-

Feloszlatták a prahovai gárdista munkatábort

Az új egyetemi törvénytervezet megcsorbítja, de nem függeszti fel az egyetemek autonómiáját

Bucuresti, szept. 5. (Az Uj Kelet tud.) A prefektusok értekezletén, mint azt megirtuk, a kormány bizalmas utasításokat adott a rend helyreállítására, a különböző terrorista szervezetek feloszlására vonatkozólag. Ebben az irányban már konkrét intézkedés is történt ma reggel, bár egyelőre nincs értesítésünk arról, hogy ez az intézkedés általános természetü volna. Ma reggel öt órakor Hariton őrnagy a prahovamegyei csendör-legió parancsnoka, nagyobb szakasz csendör-éián megjelent a Predeal melletti Susai he-gyeny, ahol a Totul pentru Tara nevü szerve-zet munkatáborá müködött. A csendörök körülvették a táborát és felszólították az ott talált gárdistákat, hogy kormányutasításnak megfelelően szün-tessék be a munkát és oszoljanak szét. A tábor parancsnoka, Ion Dobre tanár, aki egyébként a cluji gárdisták egyik vezetője, tizenhét társával együtt, min-den ellenkezés nélkül otthagyta a táborát.

főiskolai oktatás újjászervezéséről szóló törvénytervezeten, amelyet még e hónap folyamán bemutatnak az egyetemközi tanács-nak. A tervezet megcsorbítja az egyetemek jelenlegi autonómiáját, szélesebb hatáskört biztosít a közoktatásügyi minisztérium szá-mára az egyetemek fölött és kiszélesíti a rektorok ellenőrzési jogát a dékáno, vala-mint a dékáno ellenőrzési jogát az egyete-mi tanárok fölött. A törvénytervezet igyek-szik megfelelő megoldást találni bizonyos kérdésekre is, amelyek elégedetlenséget kel-tenek a diákok között. Így kimondja a ter-vezet, hogy a diákoktól kiárólag az egyete-mek anyagi és nem a tanárok személyi szükségleteire szabad a jövőben illetekeket szedni. Bucuresti, szeptember 5. Canciovo pénzügyminiszter ma udvariassági látogatást tett Mitita Constantinescu bankkormányzó-nál. Canciovo leszegelte, hogy folytatni fogja elődje, Victor Antonescu pénzügyi poli-tikáját. Rámutatott arra, milyen fontos szerepet játszik a Nemzeti Bank az állam-életben és milyen nagy segítséget nyujt-hat az államnak. Végül politikájá kardiná-lis pontjait felsorolva megállapította, hogy közös célja a Banca Nationalával a költség-vetési egyensúly fenntartása, az ország gaz-dasági erőinek fokozott kiaknázása, a pénzü-gyi konszolidáció, stb. Mitita Constantinescu teljes támogatást ígért az új pénzügyminiszternek.

Cuzista klubot csináltak a chisineui metropoliából

Bucuresti, szeptember 5. (Az Uj Kelet tud.) A Lupta munkatársa beszélgetést folytatott V. Barca volt kamarai alelnök-kei, aki az új Tatarescu-kormányban a bel-ügyi alminiszteri tisztelet tölti be. Barca ba-sarabiai származású és a háboru után ko-moly szerepet játszott a tartomány Romá-niához való csatlakozásában és közigazgat-ási megszervezésében. Különböző funkció-kat töltött be, így Chisineu polgármestere is volt. Az új belügyi alminiszter igen éle-s-hangu nyilatkozatban kelt ki a jobboldali szervezetek basarabiai agitációja ellen. Rámutatott arra, hogy a chisineui cuzista szervezet elnöke egy Tomescu nevü teoló-giai tanár, aki egyuttal a basarabiai ortodox metropolia titkára is. — Nem fogjuk túrni — mondotta az alminiszter — hogy az egyház ugródeszkaül szolgáljon a poli-tikai harcokban és alantas eszközzé alaco-nyítsák, hogy gyűlöletet és széthuzást ter-jesszenek az ország polgárai között, tekin-tet nélkül azoknak nemzetiségére, vagy vallására. Tomescu ur magatartásából ar-ra lehetne következtetni, hogy a metropo-lita támogatná az antiszemita agitációt, holott öszentsége mindig kategórikusan elielte a mozgalmat. Így azonban kinos konfuziót teremtene a keresztény vallás és a cuzizmus között.

Az efféle dolgok személyileg használhatnak egyeseknek, de kárára vannak az államnak és a keresztény egyháznak. A chisineui me-tropolia ma nem egyéb ugyszólván, mint a cuzista párt politikai klubhelyisége. A Lupta az alminiszter nyilatkozatából arra következtet, hogy az anarchikus megmoz-dulások a kormány el fogja fojtani Basarabiában. A fővárosi sajtóban beható tanulmányozás tárgyát képezi a munkatáborok létesítésének kérdése. A demokratikus lapok általában bí-rálják a kormány tervét és azon véleményük-nek adnak kifejezést, hogy a szélsőséges megmozdulások elfojtására hatályosabb esz-közöket bocsát a törvény a kormány rendelkezésére. A kormány terve szerint a mun-katáborokban csak 18—20 év körüli ifjak tevékenykednének, már pedig ez nem oldja meg a 21 évnél idősebb munkanélküli fiata-lak problémáját és természetesen semmi-vel sem vág elébe a 21 évnél idősebb fiata-lak anarchikus tevékenységének.

Iraki és sziriai arab katonák a palesztinai harcokban

Jeruzsálem, szeptember 5. A Daily Herald jeruzsálemi tudósítójának jelentése szerint az a csoport, amely néhány nappal ezelőtt megtámadott egy angol őrzőrajtot, uniformisba öltözött iraki és sziriai ara-bokból állott. A támadók gépfegyver fölött rendelkeztek és pontos térképek alapján tájékozódtak a harc területén. A kiképzett csapatok harci metódusaival támadtak. Az angol lap tudni véli, hogy az egyenruhás csoport egy hírhedt sziriai bandita vezetése alatt lépte át a palesztinai határt.

kaszárnyákat és a német rohamcsapatok lak-tanyáit kellett volna személyesen szemügyre vennie. Hitlerrel való személyes purparléja azonban inkább annak a felftevésnek ad igazat, hogy Lloyd George lelkében aggkorára olyan változás ment végbe, amely egész eddigi életét, eddigi politikai hitvallását dezavualja s olyan szimpátiák befogadására tette képessé, amelyek nem vehetettek máshová, mint Berchtesgadenebe.

Uj világ a Boszporusz mentén

Aki csak egyszer volt a régi Konstanti-nápolyban, örökre emlékében marad az a kép, amit a sok ezer ember nyujtott az uc-cán. Mindenki a maga nemzeti viseletében, törökök vérpiros fezzel fejkön, vagy a hófehér turbánnal, azok, akik megjárták a szent helyeket, zöld turbánnal, a kiváló szentség jelével, kurdok vörös övükkel, cserkészek magas kucsmákkal, arabok fe-kete teveször ködmönükkel, spanyol zsidók fekete turbánnal, anatóliai parasztok bő nadrágban, melynek két szára szinte surolta a földet és magas növésü albánok nyi-tott ingben. Minden egyes nemzet, népfaj a maga jellegzetes viseletében tündökölt. De mi ez a zürzavar ahhoz képest, amit a keleti asszonyok nyujtanak. Itt van csak szín és tarkaság! Az egyik asszony sötét vörös lebernyegben, mint nagy vörös pi-pacs uszik az emberáradatban, a másik napraforgónak látszik. Egyik lilaszinben kóvályog, a másik sárga és zöld sávokkal telepingált lepelben hívja nagára a sétáló-k figyelmét. Mert ne higyük, hogy a csár-sáf és fedezse, a török asszony mindent beborító leple és fátyola nem engedte meg az egyéni izlést, vagy nem nyujtott eleget a feltűnési vágyának. Az egyforma leber-nyeg ezer és ezer változatban öltött fel egy-sziben, mint formában és a török nők ül-tek is ezzel a lehetőséggel. A fátyol nem olyan sürü, mint ezt az utleírások alapján hinnők. A legelőbbnek csak neve volt fá-tyol. Olyan vékony, hogy a ma divatos fá-tyol hozzáképest sürü szövet. Azonkívül jobbára felhajtvá hordták és rossz nyelvek szerint csak az a török nő hordott sürü fátyolt, akin már nem volt mit nézni. De a csárfás és feredzse sem zárta ki a szabadabb vagy eltérő öltözködést. A pa-rasztasszonyok például mind bő nadrágot hordtak. Ez is a lehető legtarkább volt. Az adini asszonyoké például piros és sárga, lehetőleg selyemből s ugyancsak feltűntek vele Sztambul uccáin. Az örmény leányok szintén díszes nadrágban rótták az uccát. A görög asszonyok évszázados viseletben pompáztak. Fülük, keblük tele régi érmek-kel. Egész hozományukat magukon hord-ták. A kőröz etekintetben nem érhette csa-lódás. Elég volt ránézni a leányra és máris megállapithatta, hogy mennyit „ér“ jöven-dőbelije. Mindez a múltté. Manapság Isztambul semmiben sem különbözik bármely európai várostól. Az emberek épp oly kopott, egy-hangu, színtelen ruhában járnak, mint Európa bármely a világforgatagtló kissé elmaradt pontján, ugyanaz a formátlan, fa-kó, esetlen ruha van rajtuk, mint Európa és Amerika legtöbb kis városában, ahogy ez a nagy ruhagyárakból egyszerre több példányban kikerül, mindnek fején ugyan-az a kalap, a legtöbbjén sport- vagy utazó-sapka, jóllehet sohasem sportolt vagy uta-zott. Az asszonyok mind ruhaáruházak ké-szítményeiben nem, hogy tündökölnek, ha-nem még fel sem tűnnek. Az uccai írdeákok is eltűntek, akik any-nyi fátyolosasszony titkát rótták nádttollal ékes arab s írásjegyekkel papírra. Most mindezt sokkal kényelmesebben és főleg gyorsabban írógépen végzik el. Az aszo-nyok eltűntek, akik félve, suttymban biz-ták titkukat az írdeáokra. Nem mintha manapság nem lenne többé mit izenni. De minden rejtőzködés, félelem, tartózkodás. A modern török nő már nem titkol sem-mit, nem takar semmit, nyíltan randevu-zik, táncol a szaxofon ríktó hangja mellett és megvetéssel gondol arra az időre, ami-kor a musarabia rácszata mögül titokban, remegve nézett le a fal árnyékában meg-huzódó lovagjára s a legnagyobb áldozatok

Specialisták aprólékos laboratoriuma munkájának köszönhető, hogy a RUDER, KÖLNIVIZ, ARC-SZAJ-FESTÉK PARFÖMÖK gyártásában

Créations N.H.B.

készítményei a tökéletesség és kekedveltség legmagasabb fokát érték el. Próbálja ki azokat! Kitűnőek! Kérje teljes halommal a legjobb drogeriákban, gyógyszerárakban és illatszerárakban.

arán és veszedelmek között juthatott csak el hozzá pár sorból álló, jobbára rimes sorokban megírt levelet.

Az új ruha új erkölcsöket hozott magával. Mint a régi példabeszéd mondta: ruha teszi az embert. Keleten még inkább, mint nálunk. Az európai ruhával európai erkölcsök kaptak lábra. De ebből sem a legjobb, mint ahogy a ruhából sem épp a legjobb jutott el a Keletre, inkább a silányabbja, kiselejtezettje. Az új ruha a régi erkölcsöket is kikiszövelte. Nemcsak a „kief“-nek, az életnek kényelmes, harmonikus kiélézését, hanem a bölcs keleti nyugalmat, a megértő, mindent megbocsátó derűs élet-szemléletet is. Most mindenki rohan, fut, szalad. Az élet a Keleten is megnehezedett. Mindenkinek dolgoznia kell és nemcsak tessék-lássék módon, hanem amugy igazából, igazságon állat módjára. S ebben a munkában a nők is részt vesznek, még pedig ugyancsak alaposan. A hárem ugyan megszűnt, de a gyárak, az irodák, a műhelyek elnyelték a sok százezer asszonyt és leányt és bizony nem egy Zulejka Mirjam sirja vissza azokat az időket, amikor a hárem „rabjai” voltak.

Annnyit már elérték, hogy Isztambul a világ egyik legrágább városa és lakóinak száma egyre jobban fogy. Egyre kevesebben tudják kibírni az itteni életet. Nagyon sokan Ankarába menekültek, az új fővárosba. Ez már nem is Európa, még kevésbé Ázsia, hiába fekszik ott, hanem a legmodernebb Amerika. Még talán Amerikánál is amerikább. Itt minden új, semmi sem emlékeztet a régi világra. Ujak a házak és ujak az emberek. Nemcsak külsejleg hanem belsőleg, szokásaikban is. Annnyira, hogy új neveket is vettek fel. Senkit sem hívnak többé régi néven. Mindenkinek meg kell tanulnia, nemcsak összes ismerősei, hanem saját maga új nevét is. A címeiket is eltörölték. Eddig Törökországban mindenki effendi volt, az előkelőbbeket bejnek a nagy urakat pasának szólították. Az asszonyok címe a hánum volt. Most mindennek vége. Már csak nevén szabad szólítani a főnök embert minden hozzátétel nélkül. Így a nálunk szokásos ur, urnő elnevezés sem jár ki nekik.

Ilyen az új világ a Boszporusz tájékán.

Nem valószínű, hogy a belső Palesztina-helyzetből fakad ez a változás, sokkal inkább világpolitikai alakulásokban keresendők ennek okai. Szinte példátlanul álló esemény az a tény, hogy váratlanul megszakították az angol hadgyakorlatokat, mégpedig azzal az indoklással, hogy 15 ezer főnyi katonaságot Palesztinába indítsanak. Tudvalevő, hogy már eddig közel 15 ezer katonát koncentráltak az angolok Palesztinába és ezzel az újabb nagyarányú csapat-

Az angol gyarmatügyi miniszter Weizmannhoz intézett levelében kijelenti, hogy nem tett ígéretet az araboknak a zsidó bevándorlás felfüggesztésére

Lord Lugard nyílt levélben arab zsidó konferencia összehívását követeli. Az angol sajtó kritikája az iraki külügyminiszter közvetítő akciója fölött. Az amerikai zsidóság egyöntetű tiltakozása az angol kormány poliukája ellen. Emelkedik a zsidó bevándorlás. Nagyarányu zsidó közmunkálatok Palesztinában

London, szeptember 5. Az angol kormány Palesztina-politikájába jelentős fordulat állott be az utóbbi napokban. Amint már lapunk legutóbbi számaiban jeleztük, a palesztinai politika irányítását közvetlenül a londoni kormány vette kézbe és a palesztinai főkörmányzóra ruházott teljhatalom vesztett jelentőségéből. Ez pedig nem csupán helyváltozást jelent a döntő tényezők tekintetében, hanem látható irányváltást is. Az a levél, amelyet Ormsby Gore gyarmatügyi miniszter szeptember 3-án intézett dr. Weizmann Chaimhoz és amelyben egyszerűen tagadásba veszi, hogy a kormány ígéretet tett volna a palesztinai araboknak a zsidó bevándorlás felfüggesztésére, holott ezt az ígéretet még néhány nappal ezelőtt londoni hivatalos körökben is sejtetni engedték és az a fordulat, amely a londoni sajtó magatartásában állott be, — világosan mutatja, hogy olyan momentumok léptek fel, amelyek lényeges frontváltotatásra készítettek az angol politikát.

De meg kell állapítani ugyanezekkor, hogy a cionista diplomácia is komoly sikereket ért el az utóbbi napokban. Elsősorban az amerikai közvélemény mozgósítása ez, amely az amerikai zsidóság impozáns tiltakozása mellett nemzsidó amerikai politikusok aktív megmozdulásában jut kifejezésre. Zsidó és nemzsidó amerikai részről egyaránt követelik az amerikai kormány közbelépését a palesztinai zsidó érdekek és jogok védelmében és az amerikai politikai megnyilatkozásokat erősen alázza annak a három amerikai szenátornak a küldetése, akik Palesztinában vizsgálják az ottani politikai helyzetet. Korai volna még azt állítani, hogy elhárultak a nagy veszedelmek a palesztinai zsidó országépítés és a cionista mű felől, kétségtelen azonban, hogy e pillanatban kedvezőbb a cionista politika helyzete, mint volt napokkal ezelőtt. Lehet, hogy ez pillanatnyi átmenet csupán, de nincs kizárva, hogy egészen döntő jelentőségű fordulat, melynek beláthatatlan következményei lehetnek.

A gyarmatügyi miniszter levele Weizmannhoz

A Zsidó Távirati Iroda jelenti Londonból: Dr. Weizmann Chaim, a Jewish Agency és a cionista világszervezet elnöke, csütörtökön, szeptember 3-án hivatalos levelet kapott Ormsby Gore gyarmatügyi minisztertől, amelyben a miniszter kijelenti, hogy az angol kormány nem tartalmazta föl Nuri Pasha iraki külügyminisztert, aki közvetítő akciót folytatott le az araboknál arra, hogy a zsidó bevándorlás felfüggesztését helyezze kilátásba az araboknak. A miniszter kijelenti, hogy a „Palestine Post” jelentése, mely ilyen felhatalmazásról szól, nélkülöz minden alapot.

szállítással 30 ezerre nő a Palesztinában állomásozó angol haderő. Nyilvánvaló, hogy ennek a katonai koncentrációnak messze-menő céljai vannak, melyek a palesztinai zavargások végleges elfojtásának szükségességén is túlnőnek. Minden jel arra mutat, hogy a spanyolországi események is jelentős szerepet játszanak ezekben a döntő jelentőségű intézkedésekben, amelyekhez elsődrendű érdekek fűzik az angol politikát.

A Times újabb támadása a palesztinai kormány politikája ellen A Times újabb vezércikket közöl, melyben élesen támadja a palesztinai angol közígazgatást és kategórikusan elítéli minden olyan tervet, amely a zsidó bevándorlás leállítására irányul. Az angol külügyminisztérium felhivatalosa feltűnő tónusban foglalkozik Nuri Pasha közvetítő akciójával és a gyarmatügyi miniszter Weizmannhoz intézett levele mellett határozottan arra mutat, hogy az angol kormány igyekszik elhárítani magáról a felelősséget az iraki külügyminiszter akciójéért, holott nyilvánvalóan a palesztinai főkörmányzó kezdeményezésére lépett akcióba az iraki külügyminiszter. A Times ezzel kapcsolatosan a következőket írja:

zsidó bevándorlás és a zsidó földvásárlás korlátozása. Ilyen kihívás előtt nem lehet szó semmilyen kapitulációról a mandátum szellemének megtagadása és anélkül, hogy ezzel újabb terrorselekményekre bátorítsák a szélsőséges elemeket, újabb engedmények hieroszakolása céljából. Másfelől viszont el kell ismerni, — írja a Times — hogy az araboknak panaszai vannak és bizonyos koncessziók szükségesek. Régóta esedékes egy konstruktív program az arab mezőgazdaság támogatására és fejlesztésére. Szigorú büntetésekre van szükség a tiltott fegyverviselés és fegyverreladás ellen. Sok szempont szól azon elgondolás mellett is, amely a palesztinai földbirtoknak zsidó és arab területre való elosztására vonatkozik. Ez elosztatná az arab paraszt azon félelmét, hogy egy szép napon elűzik földjéről a zsidók beözönlése folytán. Az arab panaszokat a királyi bizottság fogja megvizsgálni.

„Nuri Pasha szokatlan küldetését vegyes érzelmekkel fogadták. Ha a lokális hatóságok hozzájárulásával is történt ez a vállalkozás, akkor sem kötelezheti az az angol kormányt, sőt a mandatárius közigazgatást sem állítólagos feltételek bármilyen formában való elfogadására.” A lap ezután újból azon nézetének ad kifejezést, hogy a legjobb megoldás volna, ha a zsidók és az arabok „egyenlő feltételek mellett és mint a mandatárius hatalom pártatlan égisze alatt élő egyenjogú közösségek” közvetlenül meg egyeznének egymással. Bármilyen is legyen a jelenlegi, vagy a jövőbeni számarány a két nép között, nem lehet szó zsidó uralomról az arabok fölött, és arab uralomról a zsidók fölött.

ez a vizsgálat azonban nem jogosít fel olyan alapelvek feladására, amelyek a palesztinai zsidó bevándorlást érintik. A zsidó nemzet otthon egész koncepciója a bevándorlás folytatásától függ. A királyi bizottság vizsgálata nem érintheti sem a mandátumot, sem annak legdöntőbb tényezőjét, a zsidó bevándorlást. A kormány magáévá tette azt az alapelvet, hogy a zsidóknak megfelelő képesítés mellett joguk van Palesztinában letelepedni és ezt a jogot csak az ország befogadó képessége korlátozhatja. Másfelől viszont tekintetbe kell venni a zsidók nyomasanztó helyzetét a különböző országokban és azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az araboknak éppúgy részük volt a kereskedelem és a telepítés fejlődésében, mint a zsidóknak és hogy az arab bevándorlás együtt növekedett a zsidó bevándorlással. Ugyancsak a Times hasábjain lord Lugard intéz feltűnéstékkeltő nyílt levelet a kormányhoz. Felszólítja a kormányt, hogy drasztikus intézkedéseket tegyen és hirdesse ki az ostromállapotot, ha a palesztinai szemben álló felek vezetői nem hajlandók közvetlen tanácskozásokra összeülni.

Kihívás a civilizáció ellen A Times ezután megállapítja, hogy az arabok határt nem ismerő terrorselekményeinek méretei és módszerei kihívást jelentenek a civilizált bánásmóddal szemben és messzebbemő célokat követelnek, mint a

és az elnök feladata is kötelessége a két nép képviselői között harmonikus kapcsolatot lehetővé tenni és fenntartani, hogy a

Ha a gyomor nem jó, nincs élet

Az emberi szervezet egyik legfontosabb életfunkciója a jó emésztés, tehát nagyon fontos, hogy jól tudjunk enni és jól tudjunk emészteni, mert a természetes tápfelvétel semmivel a világon nem lehet pótolni. Tehát egészséges gyomor, jó emésztés, normális bél-, vese-, epe- és májműködés szükséges ahhoz, hogy vérünk normális állapotát, szervezetünk egészséges működését fenntarthassuk. A világhírű amerikai „Gastro D.” gyógyszer, melynek kiváló hatását már az egész tudományos világ elismerte és tekintélyes orvosok klinikáikon alkalmazzák, olyan elemeket tartalmaz, hogy 10—15 éves súlyos gyomor- és bélbetegségeknel, valamint vese-, epe- és májbetegségeknel rövid kura után kitűnő eredményeket értek el vele. „Gastro D.” kapható az ország minden gyógyszerárakban és drogeriájában vagy postán megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban Bucuresti, Calea Victoriei 124.

királyi bizottság vizsgálata alatt a zsidó és arab vezetők együttes javaslatokról tanácskozzanak.

Oktoberben megy Palesztinába a királyi bizottság

A Zsidó Távirati Iroda tudni véli, hogy a szerdai angol minisztertanács nem foglalkozott a palesztinai bevándorlás felfüggesztésének kérdésével. Mértékadó körökben jelentették, hogy

az angol kormány a pillanatnyi helyzetet nem tartja alkalmasnak arra, hogy újabb nyilatkozatot tegyen a palesztinai angol politikáról.

A Daily Telegraph megerősíti azt a távirati jelentést, mely szerint újabb haderőket küldenek Palesztinába és hozzáfűzi kormánykörök azon reményét, hogy októberben Palesztinába indulhat a királyi bizottság. A lap megállapítja továbbá, hogy azok a verziók, melyek arról szóltak, hogy Nuri Pasha közvetítő akciója kapcsán amnesztiát ígért a kormány az arab zendülés vezetőinek a kilátásba helyezte a zsidó bevándorlás felfüggesztését, kínos atmoszférát teremtettek. De elégtétellel állapítja meg, hogy a kormány legutóbbi nyilatkozatai alkalmasok voltak ezen atmoszféra enyhítésére. Végül rámutat arra, hogy Nuri Pasha fáradozásai eredménytelenek voltak és még azt sem érték el, hogy az arabok lefűjják a sztrájkot. Az amerikai zsidóság erőteljes megmozdulása

Newyork, szeptember 5. Husz amerikai zsidó szervezet, köztük az amerikai zsidó kongresszus, a Bné Brith rendek és a Hadassza, kétmillió amerikai zsidó képviselőtében tiltakozó táviratot nyújtott át az angol kormány Palesztina-politikája ellen Cordell Hull amerikai külügyminiszternek. A nagy amerikai zsidó szervezetek tiltakozó jegyzéke azzal vádolja az angol kormányt, hogy felelős a palesztinai zavargások folytatásáért.

A. M. Cohen, a Bné Brith rendek elnöke, nyilatkozatot tett közzé az amerikai sajtóban, amelyben hangsúlyozza, hogy a palesztinai zsidó bevándorlás felfüggesztése rendkívül súlyos lépés volna az angol kormány részéről, melynek komoly következményei lehetnek.

Általában az amerikai közvélemény egyre aktívabb érdeklődést tanusít a palesztinai események iránt és valószínűnek tartják, hogy a tizenegy amerikai szenátor állásfoglalása és az amerikai zsidóság egyöntetű megmozdulása közvetlen intervencióra fogja készíteni az amerikai kormányt.

Jeruzsálemi jelentés szerint a Palesztinában tartózkodó amerikai szenátorok titkos rendőrök kíséretében utazzák be az országot és tanulmányozzák a zsidó telepítési helyzetét.

Emelkedik a bevándorlás és új post-ciókat hódít a zsidó munka

Dacára annak, hogy az arabok újabb terrorselekményekre vetemednek, a zsidó építő munkában újabb fellendülés kezdetének jelei mutatkoznak. Augusztus havában mintegy háromezer zsidó bevándorló érkezett az országba. Ezzel egyidejűleg azoknak a tárgyalásoknak az alapján, amelyeket a Jewish Agency politikai osztálya folytatott a kormány közmunkaiügyi hivatalával, munkaszerződés jött létre 49 kilométerre nyugol új utvonalak építésére az Emekben és a Saron völgyében. Az utépítési munkálatokat a Solel Boneh szövetkezet végzi. A szövetkezet, mely a zsidó munkás-szervezet intézménye, a haifai közmunkaiügyi hivataltól megbízást kapott új utak építésére Haifa és Tire és Benjamina és Chedera között. A szövetkezet megkapta már a munkálatokhoz szükséges könyagot és a kiadásokra száz-ezer fontot vett fel. A munkálatok háromszáz zsidó munkással vették kezdetüket és a munka további menetében fokozatosan növelelni fogják a munkások számát.

Brüsszel, szeptember 5. A Zsidó Távirati Iroda értesítése szerint a Brüsszelben összehívott nemzetközi békekongresszusra Palesztinából arab-zsidó delegáció indult.

VIGYÁZZON, NE TÉVEDJEN!! Bízalommal csak a régi, jóhírű Weisz Ernő szörmeszalomban (Gólya-palota) szeresheti be szörmeszükségét legelőnyösebben.

Ahogy egy francia jobboldali látja...

„Popescu előkelő francia vendégének némiképp eltér a véleménye házigazda propagandájától. A L'Ordre igazgatója nyilatkozik az Uj Keletnek az aktuális kül- és belpolitikai kérdésekről

Bucuresti, szeptember 5. (Az Uj Kelet tud.) Emil Buré, a párizsi l'Ordre című lap igazgatója néhány nap óta Bucurestiben tartózkodik. A neves francia hírlapíró a háború alatt Briand kabinetfőnöke volt és jelentős szerepet töltött be abban a munkában, melynek eredményeként Románia az antant hatalmakhoz csatlakozott le. Buré a francia jobboldal közirója. Politikai pártállására az is jellemző, hogy Romániában Stelian Popescu, az Universul igazgatója hívta meg, tehát nyíltan is a román jobboldal vendégének kell tekinteni. Nem érdektelen megismerkedni egy jobboldali francia politikus világszemléletével: vajjon azonos-e azzal, amit a román jobboldal, sőt Buré, házigazdája, Stelian Popescu hirdet.

A felszarvazott férj

Az Athen Palace egyik fényűző lakosztályában fogadja Buré az Uj Kelet nunciatársát s miután megemlékszik legutóbbi romániai utjáról, elragadtatással beszél az ország nagyfokú fejlődéséről, Bucuresti hatalmas tempójáról, majd némi rezignációval füzi hozzá:

— Egyetlen árnyék vetődött elem romániai utamon: a kampóskereszt. Ott láttam a hidakon, a házak falain, a kerítéseken. Az az érzés fogott el, amely a felszarvazott férjet, amikor hosszú távollét után hazatér, házána faláról durva feliratok figyelmeztetik, hogy megcsalja a felesége. Szeretnék nem hinni a kusza betűknek. Nem akarom magam megcsaltnak érezni. Meglepett a nagy német propaganda, amely itt sajnos, szemmel látható eredményekkel gyümölcsozik. Az én meggyőződésem mégis csak az, hogy Romániát nehéz lesz elhárítani Franciaország iránti érzéseitől, mert ezek a román nép lelkében gyökereznek.

Buré ezután arról beszél, hogy Franciaországnak fokozottabb romániai propagandát kell kifejtenie, hogy a német befolyással felvegye a versenyt.

— Franciaország barátsága — mondotta Buré — értékebb, mint a németeké. Franciaország az egyetlen hatalom, mely segítségért nem kíván azonnal visszafizetést, — mint például a németek a spanyol felkelőktől Marrokkót. Ezért vagyunk mi meggyőződve arról, hogy az a mozgalom, amit ma Romániában észlelünk, csak átmeneti lehet. Akik Románia sorsát szívükön viselik s kik felelősséggel tartoznak a történelem előtt ennek az országnak a jövőjéért, nem bocsátkozhatnak kalandba, nem kísérletezhetnek egy ország börténén. Rá fognak jönni, hogy Romániának nincs más politikája, mint a francia politika és ez nem a kampóskereszt.

A francia jobboldal és az antiszemitizmus

Amikor a nürnbergi törvényekről és az antiszemitizmusról tesszünk fel kérdéseket, őszintén meggyőződéssel mondja:

— Barbárság! En, mint francia, csak undorral és felháborodással beszélhetek erről. Ha vannak, akik azt hiszik, hogy ez a mozgalom más országba is rányomhatja bélyegét, azokat meg kell nyugtatnom. Ezek az eszmék csak a német tömegeket nyerhetik meg, ahol a szabadság eszméje soha nem létezett és ahol a hitleri miszticizmus újabb és újabb áldozatokat kíván. El tudom képzelni, hogy a gazdasági nehézségek az irányított nemzetgazdaság, a diktatórikus fajvédelmi kilengésekre vezetnek, de azt soha nem fogom elhinni, hogy ezek az elvek más ország politikájának alapjait rövid ideig is képezhetnék.

— Vannak, akik franciaországi antiszemitizmusról beszélnek — jegyeztük meg. — Azok valószínűleg nem épelméjűek nevetett Buré. — Az a Franciaország, mely zsidót állított az élére, nem lehet an-

tiszemita s én, aki politikai téren nem osztom Blum barátom nézetét, a magánéletben csak a legnagyobb tisztelettel beszélhetek erről a ragyogó francia-zsidóról.

Néhány kérdésünk elől Buré diplomatikusan kitér. Nem akar visszaélni a vendégjoggal és ezért nem beszél a Titulescu ügyről. Elragadtatással emlékezik meg

Károly királyról, aki kihallgatáson fogadta. Majd a beszélgetés során szó jön Mussoliniról. Ezuttal tör ki először beszélgetésünk során a jobboldali ember meggyőződése Buréből. Mussolininek feltétlenül híve és bámulója. Az olasz-francia barátságot az európai béke szempontjából elkerülhetetlenül szükségesnek látja.

Arra a megjegyzésünkre, hogy egyre többet beszélnek az olasz-német szövetségről, Buré a következőképpen válaszol:

— Amikor 1926-ban a Ducenál voltam s az olasz-német szövetség lehetőségéről beszélgettem vele, Mussolini röviden és élesen csak ennyit mondott:

— „Tán csak nem tekint hülyének?” Burét a királyi palota hívja telefonon. Ez vet véget a beszélgetésnek. (h. e.)

„Csehszlovákia az igazság és békés fejlődés országa akar lenni összes kisebbségei számára“

Benes elnök szenzációs beszéde a szlovákiai hadgyakorlatokon

Prága, szeptember 5. (Rador.) Benes elnök, aki a szlovákiai hadgyakorlatokon vesz részt, felkeresett több ottani várost és beszédet mondott. Hangzotta az elnök, hogy habár a béke nincs veszélyeztetve, mégis szükség van jó hadseregre, annak megvédése céljából. Ami az állam és a kisebbségek közti kapcsolatokat illeti, az el-

nök kijelentette, hogy Csehszlovákia az igazság és békés fejlődés országa akar lenni az összes nemzetiségek számára, melyek területen laknak és a vallási tolerancia elvét tiszteletben akarja tartani. Államunknak a szó igazi értelmében modern államnak kell lennie, nyugati értelemben.

Sztalin a Kreml — foglya

„A világ legerősebben őrzött embere“. Hogyan él a vörös cár

London, szeptember 5. Angol lapok moszkvai tudósítói megállapítják, hogy a Zinowjeff-pör kezdete óta Sztalint, kit már azelőtt is méltán lehetett nevezni a világ legerősebben őrzött emberének, még az ediginél is nagyobb gondossággal őrzik. Sztalin, aki hivatalosan csak a kommunista párt főtitkára címet viseli, de a valóságban megszemélyesítője az egész mai orosz rendszernek, most már jóformán egyáltalán nem távozik a Kremlből, ebből a hatalmas, várszerű épülethalmazból, amely egykor a cári kormányzat főszékhelye volt, ma pedig a szovjetrendszer idegközpontja. Itt is állandóan körülötte van tizenkéttagú testőrsége. A testőrök valamennyien georgiaiak, tehát szűkebb honfitársai Sztalinak. A Kreml folyósói, melyek Sztalin lakásához vezetnek, magasfeszültségű árammal megtöltött vezetékkel vannak ellátva és biztos halált hoznak arra, aki illetéktelenül közeledik a „legszen- tebb szentély“ felé. Sztalin lakásának ajtaján nincsen kilincs. Villamoserőre nyílnak s a gombok, amelyeknek megnyomása nyitja az ajtókat, Sztalin íróasztalán állanak.

Régebben Sztalin még kimerészkedett a szabadba hatalmas Rolls-Royce gépkocsiján. A gépkocsi ablaka golyóálló üvegből való, testét páncéllapokkal borították. Sztalin minden egyes kirándulása alkalmával többszáz titkos rendőrügynök vegyült polgári ruhában a járókelők közé; ezek együtt éljeneztek az éljenzőkkel, de közben zsebredugott kezükben tartották revolvériket. Három rendőrökkel megrakott gépkocsi robogott Sztalin autója előtt, három

utána és tizenkét motorkerékpáros rendőr vette körül az autót.

Most azonban Sztalin nem mozdul ki a Kremlből s hogy mégis legyen szórakozása, magánszínházat építtettek neki. Itt időnként az orosz állami operaház balletkara szerepel. Ilyenkor a balletkar tagjait különleges igazoló jegyekkel látják el, hogy bejuthassanak a Kremlbe. Az igazolójegyeket maga a titkosrendőrség főnöke, Jagoda láttatja.

Amikor Sztalin lefekszik, hálószobája előtt felsorakozik a tizenkét testőr. Külön szakácsa van; ez is georgiai és régi, bizalmas barátja. Mégis minden ételt, amely asztalára kerül, előbb vegyileg kielemezik.

Sztalint, emberi számítás szerint, lehetetlenség akár megmérgezni, akár agyonlőni, akár bombával a levegőbe röpíteni. De — a Kreml foglya.

Régele Ferdinand 10.

Emil Fodor & Co.

Romagna nyulszőr, velour és antilop KALAPOK nagy választékban.

Régele Ferdinand 10.

Zsidó diákleányotthon

Az 1932. évben alakult modernül felszerelt orth. izr. leányintézetben az 1936-37. iskolai évre szóló jelentkezések folyamatosan vannak. A növendékek az iskolai előkészítésen kívül nyelv- és zenei képzést, nevelést és otthonot kapnak, mérsékelt díjazás mellett.

Érdeklődőknek szívesen áll rendelkezésére:

BERNSTEIN OLGA

okleveles tanítónő és zongora-tanítónő ORADEA, Str. Paul Chinez 3.

A technika csodája! A technika csodája! Kérje mindig a legjobbat, tehát

ENERGIE
borotvapengét

A pengén kifejezetten piros szalaggal. Belső boríték aranyban, „Energie“ cégnyomással, külső boríték lilaszínű.

Utassza erőlyesen vissza az utánzatokat mindazoknál a kereskedőknél, akik Önnek árúga pénzért silány minőséget ajánlanak fel.

Országos akció indul az ügyvédi nyugdíjintézet alapjának felemelése érdekében

Oradea, szeptember 5. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy az országos ügyvédi nyugdíjalapot külön törvénnyel életre hívta a kormány és ennek az alapnak a javára minden ügyvéd a birsági beadványokra ügyvédi bélyeget (timbru de pledoara) tartozik alkalmazni.

A nyugdíjalap a törvény szerint 1937 január 1-én kezdi meg tényleges működését. Az elmúlt öt év alatt a bélyegek jövedelméből oly tekintélyes összeg gyűlt egybe, amely lehetővé tette, hogy a fővárosban, évi több millió lejt jövedelmező székházat vásároljanak. Ezenkívül évenként további 7 millió lejt gyűl össze a nyugdíjalap céljaira.

A székház jövedelme és a rendes bélyegjövdelem évente 10 millió lejt bevételt jelent, amelyből azonban egy meghatározott összeget az Unió vezetőségének évente tartalékolnia kell, úgy hogy a fennmaradó összeg nem elégséges a nyugdíjigósultak kielégítésére. Emiatt a nyugdíjintézmény alapját megfelelőképpen fel kell emelni, melynek érdekében dr. Gáspár Gyula, Popescu Ceica dr. Turla Miklós és dr. Váradi Ödön ügyvédek memorandumot terjesztettek fel az ügyvédi unióhoz s egyben az akció támogatására felkértek egy oradeai, mint a többi ügyvédi kamarát.

A memorandum javaslatot tesz arra nézve, hogy az ügyvédi bélyeget 20 lejt értékben csak az ügyvédi meghatalmazásokra alkalmazzák, amely érvényes az egész eljárás tartamára. Javasolják ezenkívül, hogy minden egyes, az ügyvédi kamarába felvett tag felvétele alkalmával 5000 lejt fizessen be, hasonló összeget fizessenek öt évi részletben a már bejegyzett ügyvédek is, miáltal ötvenmillió lejt gyűlne össze a nyugdíjalap megerősítésére.

— Iorga az olaszországi régészeti kongresszuson. Bucurestiből jelentik: Iorga hétfőn Olaszországba utazik, ahol egy régészeti kongresszuson vesz részt.

— A serdülő ifjúságnak adjunk hetenként legalább egyszer reggel felkeléskor egy-egy kis pohányi természetes „Ferenc József“ keserűvizet, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának, fiuknál és leányoknál egyaránt, igen fontos eredményeket köszönhetünk. (Az orvosok ajánlják.)

— A lengyel püspökök a kommunista világvesszedelem foglalkoztak gyűlésükön. Varsóból jelentik: 1742. óta tegnap elsőtízben ültek össze Censtochovában a lengyel püspökök tanácskozára, hogy a kommunista világvesszedelemmel foglalkozzanak. Pásztorlevelet adtak ki, amelyben a spanyolországi keresztények szenvedéseit a Néro idejéből hasonlítják össze és azt állítják, hogy hasonló bár nem olyan interziv propagandát fejtenek ki Lengyelországban is az egyházak ellen. A pástorlevél arra biztatja a hívőket, védjék meg vallásukat és hazájuk biztonságát.

Nagy ünnepekre tisztítsuk ruháinkat az „UNIO“-nál Speciális tulesz-tisztítás cégtulajd.: Gottlieb és Mandula

Max Reinhardtot és Bruno Waltert melegen ünnepelték Salzburgban

Dr. Kádár Imre impressziói a művészvárosról. A salzburgi atmosféra. Forgószínpad és számos egyéb újítás

Cluj, szeptember 5. A napokban érkezett vissza Clujra Kádár Imre dr. a Davila Színház igazgatója Salzburgból, ahova művészeti és színház-technikai tanulmányok céljából utazott. Ez a város az utóbbi évek során a megtisztult művészet fellegvárává épült ki. Nemcsak zenei és színpadi teljesítményei révén, hanem a szelleme miatt, amely nem tűri semmiképpen sem napjaink gőgös és gonosz faji vagy felekezeti megkülönböztetéseit.

Első kérdésünk az igazgatóhoz:
— Milyennek látta Max Reinhardt helyzetét ebben a városban, amely pár kilométerre van a bajor határtól és a faji elfogultság birodalmától?

— Osztrák hivatalos körök és az osztrák közvélemény változatlan tisztelettel és nagyrabecsüléssel viseltetik Reinhardt iránt. Külső megnyilatkozása a nagyrabecsülésnek, hogy nemrégiben a város legelőkelőbb terét Reinhardt után nevezték el. A nagyhírű rendező a Jedermann századi előadására eljött Salzburgba, ahol megjelent az osztrák szövetségi államok elnöke, Miklas és Schuschnigg kancellár és jelen volt a bajoros-hercegek is. Este az érseki palotában gála-estélyt rendeztek Reinhardt tiszteletére, akinek a köztársaság elnöke köszöntött fel elsőnek és hitet tett, hogy Salzburgnak meg kell maradnia a fajok, pártok és világnézetek fölötti művészet Meckájaként.

Egy másik nagy zsidó művész, a hitleri Németországból kiűzött Bruno Walter sorsa is érdekelt.

— Reinhardt és Toscanini mellett — mondotta Kádár dr. — Bruno Walter az, akit osztrák tisztelet övez. Most Mahler-szimfóniákat dirigált. Mondhatom, ebben a városban a faji elfogultság legkisebb nyomát nem lehet tapasztalni.

— Kikkel találkozott a nagy írók közül?
— A magyarországiak közül Heltai Jenővel, aki a Néma levente 25-ik előadására Clujra fog jönni. Minthogy eddig társulatunk huszonegyszer játszotta a darabot, az író látogatása rövidesen megtörténik. Megismerkedtem Stefan Zweiggal és Franz Werfellel.
— Nagy színészek és színésznők közül kivel?

— Nem tudnám hirtelen felsorolni őket. Marlene Dietrich-t is megismertem. Végtelen egyszerű, közvetlen és bájos színésznő.

A salzburgi atmoszférát általában olyanok jellemezték Kádár igazgató, amilyen kívánatos lenne mindentütt az egész világon: emelkedett, pártoskodástól és gyűlölködéstől mentes szellem uralkodik a művészet e nemes székhelyén.

A „Fetspielek“ városában sokat tanul a színházi ember. Mindent ami technikai oldalról is elősegíti a művészi hatás kimélyítését, Salzburgban próbálnak ki először. Egészen egyszerű világítási effektusokat tudnak kihozni vagy egészen egyszerű, vagy nagyon komplikált világító-technikai eszközökkel. Új konstrukciójú lámpák, automatikus kapcsolók, a színházak egész légköze, ujszerű művészi beállításra adnak alkalmat.

Salzburg egy része, a „Fauststadt“, ahol a szabadteri előadások lezajlanak, olyan, hogy az előadásokat tekintet nélkül a száraz vagy esős időre, meg lehet zavartalanul tartani.

— Azon a napon — mondotta az igazgató —, amikor az előadást néztem, a második felvonásban megeregedt az eső. Ekkor a hatalmas

nézőter felett észrevétlenül előkuszott egy ponyva és figyelmünk egy pillanatra sem térült el a játéktól.

A cluji színházak szezonnyitáskor már forgószínpada lesz és az ujszerű világítás miatt néhány új transzformátora, automatikus színváltó készüléke és számos egyéb legmodernebb felszerelése.

A forgószínpadot az élet gyors üteme és a színdarabok képekre való tagozódása diktálta. Ez a technikai vívmány pedig arra csábított sok író, hogy elmechanizálja a drámai alkotásokat. Az új forgószínpadokat tehát úgy konstruálták meg, hogy egy óra leforgása alatt fel és le lehessen szerelni. A színpadot tehát a darab bmsó igényeinek meg-

felelően kétféle módon lehet használni. Ilyen lesz a cluji színpad is.

A színészgárda nagyjából a régi, kibővítve néhány új erővel. Az igazgatóság nagy súlyt helyez a fiatal erők bevonására, azért a színház stúdiója a színpadra alkalmas ifjú tehetségek kiválasztásáról gondoskodik. Igyekezett az együtttest megtartani, mert régi tapasztalat igazolja, hogy önfegyelem és művészi fejlődés szempontjából ez legérdekesebb formája a színészi munkának és művészi teljesítménynek.

Modern énekes és drámai darabok mellett a színház egy Shakespeare-ciklust is rendez. Hamlet és Lear király új betanulással megy. Októberben Gorkij Bjjeli menedékhelyét és Shaw Szent Johannáját játsszák új betanulásban. Új szereposztással megy Peer Gynt a Vörösmarty Csongor és Tündéje. A helyi szerzők közül Tamási Aron, Szántó György és Koós Károly darabjai kerülnek színre, továbbá a Szépművészeti Társaság pályanyertes művei, valamint a szezon során elfogadott darabok. A díszleteket elsősorban festők fogják tervezni.

Hamlettel nyitják az évadot szeptember 24-én. A sok újítás, az igazgató fáradhatatlan igyekezete és a színészek ambíciója után jövendő nagyon kiváló, nagyon művészi szezonra lehet számítani. (—)

KÖZGAZDASÁG

Clujra helyezik át a nasaudvidéki közbirtokossági erdősegek alapjainak igazgatóságát

A 44. nasaudvidéki, volt határövezrebeli falvak hatalmas erdővagyonának kihasználása és felhasználása szüntelenül izgatja a kedélyeket. Az erdőbirtoknak az volna eredeti rendeltetése, hogy gazdaságos és szakszerű kitermelés révén hasznos érjenek el és ebből a hasznból részesüljenek a költségek anyagi és kulturális érdekeit istápolják, részben pedig tanulmányi alapokat teremtsenek a grani-csár-erdek utódainak közép és felsőiskolási gyermekei részére.

A nasaudvidéki közbirtokosság 1918 óta viharos közelmúltat élt meg. Előbb az erdőincstár termelte ki az erdőt a maga szereivel. Az eredménnyel valószínűleg nem voltak az érdekeltek megelégedve, mert később megteremtették a kitermelés és értékesítés autonóm szervezetét, a Regna vállalatot, amely az állam és a hivatalos szervezetek mindennemű anyagi és erkölcsi támogatásával kezdte meg működését.

Az eredményt ismerjük. Pár évi fennállás után a Regna fizetési nehézségekbe került, hatalmas veszteségeket szenvedett és likvidálni volt kénytelen. Pedig akkor, amidőn ezek a bajok bekövetkeztek, a faipar és fa-export még in floribus volt és a jó árú könnyen és kedvező áron el lehetett adni.

Azóta megint az erdőigazgatóság kezében van a Regna-féle erdő tulajdonképpeni sorsa. Természetes, hogy ez a felbecsülhetetlen értéket képviselő vagyon ma is sokak érdeklődésének középpontjában áll és gazdasági és politikai befolyások és érdekek szála szövednek szüntelenül körötte.

Az elmúlt évben egy közismert politikus, aktív szenátor nevét emlegették a Regnával kapcsolatban. Ma már kevésbé halljuk ezt a kombinációt. Ehelyett pillantról pillantra az erdőbirtokosság felé fordult a közvélemény, mely

szervek feladatát képezi, helyesebben képezni a határövezrebeli erdősegek kitermelésének hozamából előállított jövedelem kezelése és illetékes helyre való juttatása.

Arról van szó ugyneis, hogy akkor, amidőn a Regna deficités mérlegeket kénytelen publikálni, amikor a tanulmányi alapokra évek óta nem jutott pénz, amikor a nasaudvidéki ifjak sem középiskolában, sem egyetemen támogatást nem kaptak, ugyanakkor a tanulmányi alap ügykezelése évente 700.000 lejbe került. Nem csak akkor került ennyibe, amikor volt üzlet és volt jövedelem, hanem ennyibe került a tavaly és a tavalyelőtti is, amikor a diákoknak nem fizették ki a megszavazott tanulmányi ösztöndíjakat.

Ugylátszik, hogy hosszú évek hallgatása után valaki egyszerre különösképpen találta, hogy háromnegyedmillió lejt költségek évente egy oly intézményre, amely egységeidül csak saját alkalmazottait adminisztrálja. Így merült fel az a terv, amely már a közeli hetekben valószínűleg érik, hogy a nasaudvidéki határövezrebeli erdősegek alapjait kezelő igazgatóságot Clujra helyezik át.

Allitólaz erre nézve már határozatot is hoztak azok, akik ebben határozni illetékesek. Az indok a következő: a nasaudvidéki falvak tanult fiainak egy része Ardeal fővárosában él, mint tanár, orvos, ügyvéd és egyéb intellektuális foglalkozású egyén. Ezeket könnyen lehet vonni az alapok igazgatásának munkájába, anélkül, hogy ezért fizetséget várnának és így a tiszteletbeli vezetők mellett egy-két fizetett alkalmazott játszva elvégzi a munkát. Azonkívül az országos kulturális központja ugyanis Cluj, ahol a nasaudvidéki főiskolás ifjak tanulmányukat végzik, tehát itt kell legyen az adminisztráció és ösztöndíjkezelés székhelye is.

Amennyiben ez az áthelyezési elhatározás

Szabadalmazást előkészít és készülő gépezeti és vegyészeti tárgyut is:

Marko V.

okl. gépészmérnök műszaki irodája
Cluj, C. Reg. Ferdinand 43. Tel. 453.

megvalósul, természetesen a Regna-féle erdősegek kitermelésének és értékesítésének kérdésébe is Clujról fognak majd beleszólni és így nyer gazdasági aktualitást a nasaudvidéki tanulmányi és kulturális áthelyezések kérdése.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ

M. K. jellegre. Kérdés: Ha egy bejegyzett kereskedő meghal, az örökösök az üzletet folytatják, a vendéglő-engedélyek már az örökös nevére átkattak, mi a kötelessége az új tulajdonosnak a cégbejegyzés szempontjából az iparkamarával szemben: a régi céget töröltesse és mint új céget kell ismét bejelentenie, vagy maradhat a régi cég és csupán az új tulajdonos jegyzendő be. Ugyanakkor kérek választ arra is, hogyha a vendéglősnek tekepályája van, a vendéglő zárórája vonatkozik-e erre is, vagy a tekepályára nem esik záróra alá? Válaszuk: Ha új céget jegyeztetnek be, ennek költsége mintegy 700 lej, amihez hozzájárul a régi céget töröltetésének költsége is. Törlési kérelmet csak hagyatéki jegyzőkönyv alapján adhatja a törvényes örökös, amennyiben pedig az örökösök között kiskoru is van, a törvényeseknek, mint árvaszéki hatóságnak bejegyzése is szükséges. Ha a régi céget akarja folytatni, akkor „utóda“ bejegyzéssel szintén hagyatéki jegyzőkönyv alapján kell módosítási kérelmet beadni, amelynek költsége 300 lejre rug. Ami a tekepályát illeti, ennek külön zárórája van, amit az illetékes rendőrhatalóság ad ki, a helység felkése és a számszédok stb. figyelembe vételével.

Allandó olvasó jellegre. A gépész, tekintet nélkül arra, hogy hetenként, vagy havonta kapja fizetését, ipari munkásnak számít és így ebbe a kategóriába tartozik. Felmondás ideje 14 nap, tekintet nélkül szolgálatban eltöltött idejére. Törvényes és fizetési szabadságideje a következő: egy évig nincs erre joga, 1-3 év között 7 nap, 3-5 év között 10 nap, 5-10 év között 14 nap, minden további év után egy nap, de maximum 30 nap.

Dr. Zubor E. ügyvéd, Arad. Nincs tudomásunk arról, hogy a vonatkozó felsőbirtokossági döntés valamelyik jogi szaklapban megjelent volna. Mi egy bucuresti napilap törvényszéki rovatából vettük a döntést, sajnos, az illető lapot ma már nem tudjuk megállapítani.

Mit exportáltunk szeptember 4-ikén? Bucurestiből jelentik: Szeptember 4-én a következő tételeket exportálták: 165 vágómarhát, 315 tonna tölggyafadéskát, 20 tonna repdes üveget, 2500 élő szárnyast, 4650 szárnycsőrököt, 725 rucát, 250.000 tojást, 18 tonna almát Palesztinába, 43 tonna vegyi olajjal Egyiptom számára, 660 tonna repcét, 207 tonna borsót, 106.000 tonna motorolajat Angliába, 47 tonna vegyi olajjal Törökország számára, 450 tonna búzát Görögország, 1571 tonna pakurát különböző hajók számára, végül pedig 11.000 tonna nyersolajat, 151 tonna benzint Franciaország számára.

A közeledő nagy ünnepek alkalmából gondolatok a Zsidókórházra!

A Kórház Egyesület tárgysorsjátékán 400 gyönyörű ajándéktárgy közül nyerhet, ha most megvásárolja Kórházországyát

50 leiért

Elárusítás a Kereskedelmi Hitelbank R. T. Cluj, Piața Unirii No. 20.

és az ország minden jelentősebb városában

Aki meg akarja ismerni a cionista mozgalmak okait, előzményeit és vezető egyéniségeit, olvassa el SZABÓ IMRE

UJ ZSIDÓK

című, a napokban megjelenő 180 oldalas kötetét.

Moses Hés — A. D. Gordon — Herzl Tivadar — I. Trumpeldor — Rachel

érdekes, szórakoztató és tanulságos életrajza

Ifjúsági csoportok, iskolák, kulturegyetkek használnak több példány megrendelése esetén jelentősebb árkedvezményt kapnak. Megrendeléseket pontosan elintézik az Uj Kelet könyvtárában Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Három év óta először látszik ismét egységesnek a nemzeti parasztpárt

A nemzeti parasztpárt nem hajlandó feloszlalni gárdáit

Titulescu eltávolítása a jobboldal kormányuralomra ívetelét jelzi

Bucuresti, szeptember 5. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt állandó bizottságának tanácskozásai és határozatai elé nagy érdeklődéssel tekintett az egész politikai világ. A vezetőségi ülés előtt Mihailache informálta magát a párt vidéki kereteinek álszervezetéről. Táviratilag hívták össze Iasi-ba a moldovai és Clujra az ardealmezei szervezetek vezetőit. Clujra Armand Calinescu, Iasi-ban pedig Mihail Ghelmegeanu képviselték a központi vezetőséget. A két volt alminiszter a legjobb impressziókkal tért vissza a fővárosba. Megállapították, hogy úgy itt, mint Moldovában olyan szellem uralkodik, melyre a pártvezetőség nyugodtan támaszkodhatik. A pártkeretek tetővázánál és a legnagyobb áldozatok árán is harcra száll a jelenlegi rendszer ellen. Az is megállapított nyert, hogy a pártvezetők fejelemzetten állnak Mihailache mögött, s engedékeny szellemről tesznek kanuságot.

Armand Calinescut különösen kelemen sen lepte meg a fogadtatás, amelyben Clujra részeseült, miután a volt belügyi alminiszter az alkotmányos kérdésben közismerten más álláspontot képvisel, mint Maniu. Pop Ionel dr. volt kamarai alelnök Maniu egyik bizalmasabb és legbensőbb munkatársa, személyesen várta és fogadta Calinescut és a nyilvános értekezlet után tartott intim megbeszélésen igen bensőséges hang alakult ki Calinescu és az ardeal vezetői között.

A nemzeti parasztpárt vezetőségének tanácskozásai teljes napot vettek igénybe. A hozott határozatokról hivatalos közleményt adtak ki, amely első pontjában meglepetésének ad kifejezést afölött, hogy átszervezhető volt egy olyan kormány, mely az összes parlamentáris és közigazgatási választásokon vereséget szenvedett és amelyet öfelsége a király is képtelennek tart arra, hogy fenntartsa a rendet és nyugalmat az országban. Végül kihagyták a kormányból Titulescut, aki az egész ország közvéleménye számára a külpolitika folytonosságát képviseli és szoros barátságot tart fenn azokkal a szövetségesekkel, amelyek Nagy-Románia megteremtésében közreműködtek.

A nemzeti parasztpárt nem oszlatja fel gárdáit

A közlemény második pontjában a gárdák lefegyverzésével és feloszlásával foglalkozik. Az állandó bizottság köteletségének tartja rámutatni arra, hogy a nemzeti parasztpárt alkotmányos és demokratikus felfogásának megfelelően mindig ellenezte a katonai alakulatokat. A párt számtalanszor felhívta a figyelmet arra, hogy anarchiát teremt bizonyos csoportok bátorítása, amelyek az erőszak szellemét művelik és olyan terrorista módszerekkel lépnek fel, amelyek páratlanul állanak az ország politikai multjában anélkül, hogy az állam és rendvédő törvények sorozatos megsértései közül akár egyet is megtoroltak volna. Miután a kormány egyes tagjai is elismerték, hogy az államhatóság tehetetlen és miután a hatóságok vezetői ismételtén rámutattak arra, hogy képtelenek eleget tenni kötelességüknek, a nemzeti parasztpárt kénytelen volt önmaga védelmére parasztpártot létesíteni, ezeket azonban nem fegyverezte fel. Amíg nem fogantatott a kormány kellő intézkedéseket a biztonság és a rend érdekében és nem oszlatja fel a katonai alakulatokat, amelyek lábbal tiporják az ország törvényeit és amelyeknek pusztító árculcsapást jelent a törvényes rendre nézve, a nemzeti parasztpárt nem oszlatja fel gárdáit.

A kormány nem fogja tudni feloszlalni a katonai alakulatokat

Végül a közigazgatási választásokkal foglalkozik a komüniké, megállapítva, hogy

a nemzeti parasztpárt nem kíván politikai jelleget adni a választásoknak. Mindenesetre felhívja kormányt, hogy a választásokat egyazon napon bonyolítsa le. Szeptember 24-re összehívták a párt százöt tagból álló végrehajtó bizottságát. Ennek ülése előtt a párt néhány vezetője audienciára megy az uralkodóhoz. Ez alkalommal a pártvezetők a legfelsőbb fórum előtt is rá fognak mutatni arra, hogy a parasztpárt kizárólag védelmi hivatást töltenek be, a jövőben is teljes tisztelettel fognak viselkedni a törvénnyel szemben és automatikusan megszűnnek, mielőtt a rend helyre lesz állítva. A nemzeti parasztpárt azonban nem hiszi, hogy a kormány fel fogja tudni oszlatni a különböző katonai alakulatokat.

Teljes szolidaritás a központi vezetőséggel szemben

A Zorile szerint a nemzeti parasztpárt vezetőségében az elmúlt három esztendő óta először nyilatkozik meg teljes szolidaritás a központi vezetőséggel szemben. A lap tudni véli, hogy a parasztpárt szervezése teljes iramban folyik tovább és a nemzeti parasztpárt erőinek egyesítése fontos politikai események árnyékát vetíti előre. Kormánykörök sem tagadják azt, hogy az átszervezett kormány helyzete nem a legrözsásabb. Taurescunak egy

Ne használjon ilyen zsákoka!

A több fallal ellátott PAPIRZSAK 100%-os nátroncellulózéból.

Az ideális csomagolás az összes porszerű és magvas termékek: liszt, cukor, só, földfestékek, superfoszfát, valamint mindenfajta magvak, szárított gyümölcs, stb. számára, beltérben és kivitellel.

Kérjen mintát és árjegyzéket.

BATES S. A. R.

Bucuresti, I. Str. Cobălcescu 14.

benső barátja képviselők és szenátorok körében kijelentette röviddel ezelőtt, hogy nem fogadja el a neki felajánlott alminiszterséget, mert a miniszterelnök közölte vele, hogy az új kormány legfeljebb két-három hónapig tarthatja meg kezében a hatalmat. A Zorile azt a konkluziót vonja le ebből, hogy október végén, vagy legkésőbb novemberben Taurescu végleg visszalép az ország ügyeinek vezetésétől és átszervezett kormánya csak ideiglenes alakulatnak tekinthető. Abból, hogy a rezsimváltás küszöbén eltávolították Titulescut a kormányból, egyesek arra következtetnek, hogy a kormányváltásból valószínűleg azok a jobboldali elemek fognak profitálni, amelyek ellenségesen állnak

szemben a volt külügyminiszterrel. A nemzeti parasztpártnak — írja a lap — kötelessége ezen eshetőség ellen megmozgatni összes erőtartálékait.

Összehívták a nemzeti parasztpárt központi végrehajtó bizottságát

Bucuresti, szeptember 5. A nemzeti parasztpárt központi végrehajtóbizottságát szeptember 24-re hívták össze. A Curentul rámutat arra, hogy ez a legnagyobb fórum a pártnak és legutóbb akkor tartott ülést, amikor az elnök-kérdést és a taktikát kellett rendezni. Kétségtelenül ma is új fontos problémákat lesz hivatva megválaszolni.

Békés megegyezésre van kilátás a kereskedelmi és ipari kamarai választásokon

Szélsőséges elemek kísérletei az eddigi paritás megbontására

Cluj, szeptember 5. (Az Uj Kelet tud.) Az ipar és kereskedelmi kamarai választásokra a város gazdasági életének tényezői már hetek óta folytatják a tárgyalásokat. A mai politikai hangulat sajnos kedvezőtlenül befolyásolja a tárgyalások menetét, mert az egyes román alakulatok szélsőségei a kereskedelmi és ipari érdekképviseletek választásainál is igyekeznek kisebbségellenes vonalra siklatni a tárgyalásokat. A Patria szombat déli számában feltűnésteltető cikk figyelmeztet arra, hogy egyes arra érdemtelen elemek pozíciókat akarnak szervezni maguknak ebben a testületben, mely 70 százalékban kisebbségekből áll. A tárgyalást folytató szervezetek azonban minden erővel fenn akarják tartani az eddigi állapotokat a kamarában, ahol a kisebbségek és a többségek paritásos alapon és teljes békében működnek együtt.

A tárgyalások a Reuninunea Comerci-antilor Si Meseriasilor Románi, a Blocul

Economic Român és a Sfatul Negustoresc között folynak. Egyelőre a többségi álláspont is az, hogy az eddigi paritás változatlan maradjon a kamarában, bár a szélsőségesek a román többséget akarják itt is megszerezni.

Minden jel arra mutat azonban, hogy a mérsékelt román elemek, Cosma Ionellel, a Sfatul elnökével az élükön, a békés kiegyezésre lesznek hajlandók.

A jelek szerint az ipar és kereskedelmi kamará elnöke továbbra is dr. Dan Parten marad, alelnök dr. Borbély István és E. Munteanu a villamosművek vezérigazgatója lesznek. Közvetlen vezetőség által kijelölt elnökségi tagok előreláthatólag Rózsa Mór igazgató és Romanovici Gligor lesznek. Az egyezményes listát szeptember 21-én fogják benyújtani a választásokra. A megválasztandó 50 tag és 25 póttag közül, akik az ipari és kereskedelmi szekció között oszlanak meg, 50 százalékban román, 50 százalékban pedig kisebbségi lesz.

gés volna a mandatárius hatalom részéről és elementáris csapás a zsidó tömegekre, amelyeknek a mai galuti viszonyok között egyetlen reményük a palesztinai zsidó nemzeti otthon.

Jeruzsálemtől Newyorkig és Varsótól Fokföldig a tiltakozás elementáris vihara robbant ki a zsidó tömegekből és minden zsidó lakta városban és községben egységes frontba tömörülnek a zsidók, hogy elhárítsák a palesztinai bevándorlást fenyegető veszedelmet.

Az ardeali zsidóság is megmozdult. Először a Zsidó Nemzeti Szövetség központja juttatta el méltóságos tiltakozását a timisoarai zsidó hitközségekkel karöltve az angol kormányhoz a timisoarai angol konzulátuson keresztül. A tiltakozó memorandumot a Szövetség nevében Nyiri Jenő vezérigazgató, az ortodox hitközség nevében dr. Löfler Géza írták alá.

Ma, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel a cluji zsidóság tartja meg tiltakozó gyűlését a Poale Cedek templomban, ahol az összes zsidó testületet pártáryalatra való tekintet nélkül egységesen fogják kifejezésre juttatni a város zsidó lakosságának tiltakozását a palesztinai zsidó bevándorlást fenyegető veszedelem ellen.

Ardeal többi városaiban is tiltakozó gyűléseket tartanak a zsidó közületek.

Pop Valer Clujon

Cluj, szeptember 5. (Az Uj Kelet tud.) Dr. Pop Valer ipari és kereskedelemügyi miniszteri minőségben ma, vasárnap délelőtt érkezik először Clujra. A minisztert az ipar és kereskedelmi kamara ünnepélyes fogadtatásban részesíti. A miniszter reggel 9 óra 10 perckor érkezik Bucurestiből.

Megszüntetik a kompenzációs rendszert? Bucurestiből jelentik: Az Adeverul a kereskedelmi minisztérium köréből szerzett értesülése szerint azt írja, hogy a jelenlegi kompenzációs rendszert megszüntetik. Talán a régi rendszert léptetik ismét életbe. A hírt fentartással közöljük.

Megszüntetik az üzleti lélek: Bucurestiből jelentik: Az Adeverul a kereskedelmi minisztérium köréből szerzett értesülése szerint azt írja, hogy a jelenlegi kompenzációs rendszert megszüntetik. Talán a régi rendszert léptetik ismét életbe. A hírt fentartással közöljük.

Az ardeali zsidóság tiltakozása a palesztinai bevándorlás felfüggesztésének terve ellen

Ma tartja meg tiltakozó gyűlését a cluji zsidóság

Cluj, szeptember 5. Az angol gyarmatügyi miniszter július 22-i parlamenti nyilatkozatában tette azt a kijelentést, amely lázba hozta az egész zsidó világot. „A kormány mérlegelés tárgyává teszi a palesztinai bevándorlás felfüggesztésének kérdését” — mondotta akkor Ormsby Gore és azóta fenyegeti a cionista műt a bevándorlási zárlat veszedelme.

Az angol kormány ugyan még nem ha-

tározott és a gyarmatügyi miniszter legutóbbi levele, amelyet Weizmannhoz intézett, kedvező jelnek tekinthető, ezzel azonban nem mult még el az a veszedelem, amelynek előhírnöke volt a július 22-i nyilatkozat az angol alsóházban.

Eppen ezért mozdult meg világszerte az egész zsidóság, hogy méltó módon emelje fel tiltakozását a palesztinai zsidó bevándorlás szándéka ellen, mely súlyos hitsze-

Ma délelőtt 11 órakor

nagy tiltakozó gyűlés

a Poale Cedekben. Minden zsidó jöjjön el és demonstráljon a palesztinai bevándolás felfüggesztésének lehetősége ellen

SPORT

Juventus—Viktoria

Cluj, szeptember 5. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság második fordulójának programja során a cluj csapatok ismét nehéz feladat előtt állanak. A Viktoria csapata a bucaresti Juventus-szal idebaza, az Universitatea Oradea a CAO-val mérj össze erejét. Kétségtelen a nehezebb feladat elé az Universitatea van állítva, nem kevésbé kisebb feladat vár azonban a Victoriára is, ha a mérkőzés két pontját meg akarja szerezni.

Az idei Nemzeti Bajnokságot már az új rendszer alapján játsszák, amelynek lényege, hogy a bajnokság végén a két utolsó helyezett kiesik. A középcapatok tehát ha lehet az eddigi erőfeszítéseken is túl kell igyekezniük, hogy ettől a veszélytől megszabaduljanak. Tehát nemcsak a hasonló erejű ellenfeleiket kell legyőzniük — feltétlen itthon, de igyekezniük kell a nagycapatok ellen is olyanira, hogy pontszámait megduzzasztva, helyeiket az első ligában biztosítsák. Vonatkozik ez különösképpen a cluj csapatokra, amelyeknek mindent el kell követniük, hogy ennek a városnak sportegeméniáját tartsák és régi nivójára emeljék vissza. Ebben az igyekezetben pedig Cluj sporttársadalmi klubjeire kell az egyesületek mellé kell álljon.

A Victoria csapata nem mehet biztosra a Juventus ellen. A Victoriának eddig is nehéz kenyere volt a góllövés, ezáltal azonban két legjobb csatára hiányzik: Fried, aki az AMEFA-ba rugja a labdát és Lázár, aki a Ripensiába lépett vissza. Nem vitás, hogy a két játékos hiányát megérzi a Victoria, bár a helyükbe beállított fiatalok sokat ígérnek. Az együttes legnagyobb erőbedobására van szükség, a játékosok teljes ambíciójára, hogy a mérkőzést megnyerjék. Mindenesetre, ismerve a Juventus képességeit, a mai mérkőzés jó sportot ígér.

Az Universitatea küzdelme Oradea a CAO-val, nem sok sikert ígér. Az egyetemiek hosszú, fárasztó tura után játsszák második nemzetibajnoki mérkőzésüket és az amugyis nehéz mérkőzésre bizony súlyos hadikep az együttes tagjainak fáradtsága. Mindenesetre az egyetemi csapat igyekezni fog — nem kétséges tudása és hírnevéhez méltóan szerepelni.

A ma délutáni Victoria—Juventus mérkőzés délután pontosan 5 órakor kezdődik az aradi Macian vezetése mellett. A Victoria a következő összeállításban játszik:

Munteanu II, Chendrea—Felecan I, Munteanu I—Pop III—Nistor, Cornea—Parkas—Cociuban II—Felecan II—Căpusan.

ZSIDÓK NELKÜL BONYOLITJAK LE A CSEHSZLOVÁK USZÓBAJNOKSÁGOKAT

Pozsonyból jelenti a Zsidó Távirati Iroda sporthírszolgálat: A Prager Mjttag című lap jelenti Pozsonyból: „Szomorúan nézett ki a pozsonyi uszóstadión vasárnap, amikor is az uszóbaajnokságok versenyt bonyolították le, amelyeken a Barkochba versenyzői nem indultak. (A pozsonyi zsidó sportolók a berlini olimpián való részvétel megtagadása miatt fel lettek függesztve. Szerk.) Az elért idők több mint gyengék, a versenyek érdektelenek, a közönség unatkozott.

A zsidó sportolók természetesen tovább is edzésben vannak és várják, hogy az abszurd

felfüggesztő határozatokat hatálytalanítsák. Ez annál is inkább kívánatos, mert ellenkező esetben a nagyszerű lendületet vett pozsonyi uszósport visszasüllyed abba az állapotába, amelyből való kimenekítésért annyi energia használtatott fel és amely uszósport támogatására a közönséget nagynehezen lehetett megnyerni, azt a közönséget, amely már kezd elpártolni.

Az erőszakos intézkedések sohasem vezetnek jóra — fejezi be cikkét a lap.

Zsidó bajnok sirjánál tiltották el az olimpiai tölgyfaesemét. A győztes magyar vízilóegyesület a berlini olimpiáról hazatérve egy jelképes kis emléket hozott magával: kis tölgyfaesemét. A magyar vízilóegyesület a berlini tölgyfaesemét augusztus 18-án nagy tinnepség közepette ültette el a magyar vízilóesport megteremtőjének, Komjádi Bélának sirjánál. Ez az aktus több mint háladátság. Mert Komjádi Béla zsidó volt és sirja is a zsidó temetőben fekszik. A magyar vízilóegyesület azonban nem ütközött meg

azon, hogy Komjádinak a származása körül valami zavarok vannak, hanem csupán arra gondolt, hogy Komjádinak érdemei vannak a sport körül és ezeket méltányolni illik. Ez a gesztus mindenesetre jellemző kontrasztja annak, ami az olimpiai játékok színhelyén, a Harmadik Birodalom fővárosában 1936 nyarán lejátszódott.

Sírkövetés. Megboldogult Sámson Mór építészemérnök, a Haggibbor egykori lelkes vezetőségi tagjának sírkövetése ma, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz az új ortodox temetőben. A Haggibbor sportegyesület elnöksége ezután is kéri vezetőségi és rendes tagjait, hogy a kegyeletos aktuson az elhunyt felejtélen érdemeinek megfelelőleg minél nagyobb számban jelenjenek meg. Autobusz indul délelőtt fél 11 órakor a Kalapákray útelével szembeni főtéri átszállóhelyről.

BARÁTKY A CFR-BEN

Cluj, szeptember 5. (Az Uj Kelet tud.) Barátky neve csak nem akar lekerülni a lapok hasábjairól. A szőke labdarugó oradeai jelentés szerint megérkezett oda Franciaországból, minthogy a román szövetség kiadatását végső fokozatig megtagadta. A Crisana körében véglegesnek tartják, hogy Barátky azonnali játékjoggal a bucaresti CFR tagja lesz. Kérdés, hogy Auer szerződésének után a bucaresti vasutasportegyesület reflektál-e a drága labdarugócsillagra?

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelég levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Középiskolai tanuló teljes ellátást kaphat ort. uricálánál. Cal. Regele Ferdinand 107. Fűszerüzlet.

Urak és hölgyek figyelmébe! Szörmebundák javítását, átalakítását, kabátok szörmézését és bérelését jutányosan elvállalja Veress szűcs Cluj, N. Iorga 2. Post: Szántó.

Különbejárati bútorozott szobához lakótársat keresek, esetleg teljes ellátással. Meister, Baron L. Pop 10.

Wald Renée zeneakadémiát végzett diplomás zongoratanárnő tanítását kitűnő módszerrel újabb megkezdte. Előkészít konzervatóriumi vizsgára és zeneakadémiai felvételre. Jelentkezhetni str. O. Goga 7.

Wald Bella diplomás francia nyelvtanár, kitűnő pedagógus, tanít kezdőket és haladókat, egyenként és csoportokban. Kurzus díja személyenként havi 100 lej. Str. Octavian Goga 7. (Liceul Regina Maria mellett.)

ÜZLETBERENDEZÉS kitűnő állapotban olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Speciális üzlet továbbfejlesztéséhez 20—30 ezer lejtel társat keresek „Pénze biztosítva” jellegre.

Jobb orth. család elfogad fiatalembert, esetleg középiskolai tanulót teljes ellátással. Reg. Ferdinand 53 I. e. ajtó 6.

Kiadó november 1-re földszintes 4—5 szobás komplett, komfortos, verandás, légfűtéses urilakás, délfekvésű, ugyancsak november 1-re egyszobás, nagy alkóvós, fürdőszobás, konyhás, előszobás stb. udvari urilakás délfekvésű, továbbá szeptember 1-től földszintes és szuterénben 1 szobás olcsó lakások. Megtekinthetők d. e. 11—1-ig, d. u. 4—7-ig, Str. Saguna 20.

Ortodox zsidó családnál 2—3 diákéány vagy fiu teljes ellátást kaphat. Cim: Izsák, Str. Iasilor 9.

27 éves, jómegjelenésű, Bucurestiben jól elhelyezkedett diplomás könyvelő, levelező, szerkesztő házasság céljából megfelelő ismeretséget keres. „Megfelelő” jellegre.

Fogorvosi rendelő, jól bevezetve, Ardeal nagy városában bérbeadó, esetleg társasviszonyba. Csakis komoly fogorvosok ajánlatát veszem figyelembe. „Praxis” jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Két középiskolás vagy diákéányt vagy fiut teljes ellátásra elvállalok jó levegőjű fürdőszobás lakásban. Weiss Siegfriedné, Str. Dragalina 19. sz.

Hidmérleget keresünk megvételre 50—70 métermáza hordképességűt. Eladunk egy 30 métermáza hordképességű hidmérleget és 2 darab 15 métermáza hordképességű és egy drb. 250 kg hordképességű hidmérleget, valamennyi kifogástalan állapotban. Cim: „UNIO” Szállítási Vállalat, Piața Unirii.

KÉT-HAROM URILANY teljes ellátást kaphat fürdőszobahasználattal. „Azonnal is” jellegre a kiadóba.

Főzni tudó mindenest ortodox kóser háztartás önálló vezetéséhez keresünk azonnalra. „Gizella” malom Pecica, Arad mellett.

Tökéletes társat keresek jól bevezetett gyári üzemhez (törv. véd. márka). Ajánlatokat „Elsőrendű cég” jellegre Rudolf Mosse, Oradea.

Hölgyek figyelmébe! Külföldi utamról ismét visszatérve, szenzációs sikerrel végzünk villany és villany nélküli ondolást a leg-tökéletesebb hősugárgéppel. Legjobb szerezni egy villany, mint vas és vizondoláshoz utólrhetetlenek. „Innocamin” hajfesték 15 árnyalatban csak Mussa-cégnél kaphatók. P. Unirii 23.

55 éves izr. egyedülálló, kellemes külsejűvel rendelkező, intelligens, volt cégvezető főkönyvelő, jelenleg egy timisoara-bélvárosi jószákmáju és jömeneteli üzlet társtulajdonosa, megfelelő hozománnyal rendelkező, jól elküldött otthonát kedvelő, komoly, lehetőleg gyermektelen, 40—50 év közötti jobb megjelenésű hölgyet venne feleségül, esetleg jobbmeneteli üzletbe vagy vállalatba benősülne. Ajánlatokat (közvetítők kizárásával), melyeket Rivánra vissza is küldöm, e lap kiadóhivatalába kérem „Unom a magányt” jelleg alatt beküldeni.

Garçonlakások kiadók Str. Stroescu 2. Nr. tekezni házmesternél.

Megyeszékhelyen jömeneteli üzlethez szombattartó társ kerestetik 300.000 lej tőkével „Biztos megélhetés” jellegre a kiadóba.

Aiterés jud. Mädchen, deutschprechend, sucht Stelle zu grössere Kinder. Unterrichtet deutsch hebraisch, nächt perfect, hilft auch im Haushalt. Geht auch als Gesellschafterin. Adr.: Goldschmidt L. Foresta Reghin, jud. Mures.

Rómán, francia és német nyelvtudással bíró nő keresek 12 éves leánykám mellé. Ajánlatokat „II-ik gimnázista” jellegre „Memento” hoz, Regina Maria 16 kérek.

A nagyérdemű közönség tudomására hozom, hogy a volt Terkál-féle kesztyűüzletet átvetttem és továbbra is szakszerűen vezetem. Megrendelést, javítást, tisztítást jutányosan vállalom. Soós kesztyűs.

Szörmebundák választékban. Bundák készítését, javítását legolcsóbban vállalom. Gallérozások a legújabb bécsi modellek szerint készülnek. Bixenspaner szörmeszalón Regele Ferdinand 3, szembe a kapuval emeleten.

Önhibáján kívül elvált, csinos banktisztviselő havi 4000 lej fizetéssel és 200.000 lej hozománnyal férjhez menne kereskedőhöz, vagy műiparhoz. Bővebbet „Mirea” házasságközvetítő iroda Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

Speciális üzlet továbbfejlesztéséhez 20—30 ezer lejtel társat keresek. „Pénze biztosítva” jellegre.

A legízletesebb vegetárius ételek a Schwartz Ignác vezetése alatt álló „Flóra” vegetárius étteremben kaphatók. Rendkívül olcsó abonoma árak: 3 fogásos ebéd 20 lej, vacsora 12 lej. Str. Gherescu 7. (Kereskedelmi Akadémia során.)

Konyhabutorok a legdivatosabb színekben és a legmodernebb kivitelben olcsón kaphatók a Str. Baritiu 10. szám alatti asztalosműhelyben.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma és holnap utoljára szezonnyitó sláger: Shirley Temple világsikerű, németül beszéző filmsodája: A kis lázadó. Partnerei: Jack Holt, John Boles és Bill Robinson, a néger csodatanács. Előadások kezdete: 3, 5, 20, 7, 20 órakor. Műsor előtt 2 pompás pótkép.

Ma, vasárnap d. e. 11.20 órakor olcsó matiné előadásban: A kis lázadó.

Keddől a szezon legragyonabb vigjáték-slágere: A kis gróf. Anny Ondra és Hans Söhnker.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Kalandor dzsungelfilm. Tom Tylerrel. Csoda jó műsor! 3 film: I. Tarzan visszatér. II. Angol házasság. Vigjáték. Renata Müllerrel, Georg Alexander, Adela Sandrock. III. Journal. Mickey Maus. Helyárak: 9+3 és 13+3 lej.

Hétfőtől: Világvárosi műsor: I. Hurrá, völegény. Fiatalság, zene és a jókedv filmje. Pat Paterson, Reginald Denny. II. Egy kislány a nagyvilágban. Dráma. Ginger Rogers, Warren William, Mary Astor, Dick Moore. III. Journal. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

A MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán, csütörtökön és pénteken 3, 6 és 9 órakor két rész egy előadásban: I. Copperfield Dávid. Monumentális filmdrámák. Dickens Károly regénye filmen. Főszereplők: Lionel Barrymore, Maurien O'Sullivan és Magdu Evans. II. Journal és Mickey Maus. Helyárak: 10 és 12 lej.

Egészségét kellemesen és megbízhatóan megvédeni, azt jelenti, hogy állandóan „Primers Brilliant Extra Primmissima”-t használjon.

WIZO A zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

Az új munkaév elé

Végezték a Wizo-Council tanácskozá-
sai és mi, itthonmaradtak, izgatottan
várjuk haza delegátusainkat, hogy halljuk
tőlük: mi történt Zürichben és milyen ha-
tározatokat hozott a Council a következő
munkaév programjára vonatkozólag.

A lezajlott Council ülésnek fokozott je-
lentőséget kölcsönzött az a tény, hogy a
Cionista Szervezet Actions Comitája is
ugyanekkor tartotta meg ülését Zürichben
és mindkét testület tanácskozási-
nak a palesztinai országépítés jelenlegi po-
litikai válsága határozta meg a sorsdöntő
jellegét.

Súlyos órákat él át a cionista mozgalom.
Fejünk fölött lebeg a bevándorlási zárlat
veszedelme s nem tudhatjuk, melyik pillan-
atban következnek be az intézkedések,
mely bármilyen rövid időre is szól, fájdalom-
mas sebet ejtne a zsidó nép országépítő
művére. De bármi is történjék, annyi bizo-
nyos, hogy a palesztinai zsidó jövőt és
a cionista erőket semmilyen intézkedés és
semmilyen gáncsvetés nem térítheti le az
országépítés útjáról és nem törheti meg
azt az erőt és akaratot, amely arra vállal-
kozott, hogy felépíti a zsidó nemzeti ott-
hont az ösök földjén.

Lehet, hogy akadnak közöttünk olyanok,
akik gyengeségükben megtántorodnak az
események hatása alatt. Lesznek, akik
megrendülnek hitükben. Lehet, hogy lesz-
nek lankadók a mi sorainkban, akik nem
érezik magukat elég erősnek ahhoz, hogy
ugyanolyan kiartással és odaadással foly-
tassák a cionista munkát, mint ahogy azt
eddig tették. Történelmi sors ez, hogy va-
laha egyszer megrázkódtatások érik egy
nemzet szabadság-mozgalmát, mindig akad-
nak megrettenők, akik nehézségek láttán
feladják a nagyobb erőfeszítéseket igénylő
küzdelmet. De nem ezek teremtik a jövőt,
hanem azok, akik rendületlenül kitartanak
és helyükön maradnak.

Súlyosabb megrázkódtatások és kemé-
nyebb csapások érték már a zsidó népet év-
ezredek történelmében és ennek a törté-
nelemnek legnagyobb diadala éppen az az
erő, amellyel a zsidó nép túlélte mindazo-
kat, akik megsemmisítésére törekedtek és ki-
állotta az idő legnagyobb viharait is. Szor-
moru volna, ha éppen az a nemzedék ve-
szítené el ezt az ősi zsidó erőt, ezt az évez-
redek és népünk sajátosságává magasztos-
ult dacos kitartást, amelynek kétezer év-
után új zsidó hofoglalás jutott osztályré-
szül.

Ez az erő, mely dacolni tudott évezre-
dek viharával, még mindig él. Ez az erő
vívja a legcsodálatosabb harcot az erci
jövőről és a cionista mozgalomban az
egész zsidó nép jövőjéért. A cionizmus nem
konjunkturalis lehetőségek szeszélye, ha-
nem kemény hit és akarat, amelyet legma-
gasabb nemzeti ideáljába vetett egy nép s
amely szüntelenül él és hat jó és rossz
időkből egyaránt. A cionizmus ötven esz-
tendővel előzte meg a palesztinai konjunkt-
urát s túl fog élni minden pillanatnyi ráz-
kódtatást.

Ezen az uton, amely küzdelmeken és
megpróbáltatásokon át vezet a zsidó né-
pet a hontalanságból a nemzeti otthonba,
különösen fontos szerep vár a zsidó asszo-
nyokra. A cionista mozgalomban a gyűjtő-
munka legnagyobb részét az asszonyok vég-
zik. S nekünk, akik erre a munkára vál-
lalkoztunk, gondolnunk kell arra, hogy az
elkövetkező esztendőben nehezebb lesz a
mi feladatunk, mint volt eddig. De éppen
ennek a tudata kell, hogy felfokozza ener-
giánkat és kell, hogy képessé tegyen ben-
nünket minden akadály leküzdésére. Tud-
juk, hogy vannak kishitűek és akadni fog-

nak olyanok, akik a pillanatnyi palesztinai
válságot arra fogják felhasználni, hogy ki-
térjenek az adakozás elől. A nem-adásra
mindig könnyű volt okot találni és ezen
lehetőséggel szívesen élnek egyesek. Ké-
szülünk fel, asszonyok arra, hogy leküzd-
jük az utunkba gördülő nehézségeket és
megfeleljünk annak a feladatnak, amely

ránk vár. Legyünk tisztában azzal, hogy
a jelenlegi nehéz viszonyok között az ed-
diginél is többet kell dolgoznunk, többet
kell tennünk, mint amennyit eddig tettünk
s gondoljunk arra is, hogy értékesebb az
az eredmény, amelyet küzdelem árán
érünk el.

Örömmel kell adnunk ezt a többletet a mi
munkánknak és azon kell lennünk minden
erőnkkel, hogy méltók legyünk a paleszti-
nai zsidó jövő hősies magatartásához, a
palesztinai Wizo asszonyok óriási teljesíté-

ményeihez, bámulatos erőfeszítéseikhez,
hogy tiszta lelkiismerettel mondassuk ma-
gunkról: a gálat asszonyai nem maradnak
el a jövő asszonyai mögött, mert tudják
kötelességüket és erős akaratú látnak fel
adataikhoz az új munkaévben. Az arabok
sztrájkja és az angolok ravaszága nem
törheti meg a mi munkaerőnket, folytatni
fogjuk annak a programnak a megvalósítá-
sát, amelyre vállalkoztunk s ha kell, ut-
törő munkát fogunk végezni a galutban
is.
Löbl Bözsi, Timisoara

A nagy zürichi napok

Irta: WEINBERGER NÁNDORNÉ

Zürich, szeptember 2-án

A Kurzaal ablakai a zürichi tóra nyil-
nak. Itt tartja üléseit a Wizo-Council. Be-
hallatszik a szalonzene előkelő műsora,
egy-egy autó elrobogása. Az ablakon át
fehér vitorlások láthatók, melyek a zü-
richi tó zöld tükre suhannak tova.

Körülottem zsbongó zaj. A délutáni ülés
vitái véget értek. Elkésve érkezik Ada
Fischmann s utolsó pillanatban kér még
szót. Ő és Hadassa Sámuel csak ritkán
jönnek hozzánk, a Council-üléstermébe.
Ketten képviselik a Wizo-t és a Moacat
Hapoalotot az Actions Comité ülésén. Har-
cot vívnak a cionista vezérőbizottság ta-
nácskozásain. Harcolniuk kell, mert még
nincs ott szavazati jogunk. Csak azt a jo-
gunkat ismerték el, hogy képviselőink fel-
szólalhatnak az A. C.-én és ha az A. C.
akarja, figyelembe is veheti véleményün-
ket.

A dolgozó erci nő a harci fronton

Erről beszél éppen Ada Fischmann: a
nők jogairól a cionista szervezetben. A
negyvenezer megszervezett munkásnőről, a
kik oly súlyos viszonyok között nagy érde-
meiket szereztek. Nekik köszönhető elsősor-
ban, hogy nincs kétségbeesés és pánik a
jisuvban. Egyetlen egy sem akad közülük,
aki pillanatra is ellankadt volna a megfe-
szített munkában. Sokszor a férfiak csüg-
gedtek el, de a nők minden adott esetben
helyt állottak magukért. Ez pedig nevelés
eredménye. Ada Fischmann nem is érti,
tulajdonképpen miért is nagyobb a sajnál-
kozás, ha nő esik el a harcmezőn, mint ak-
kor, ha férfi az áldozata. Erec Jiszraelben
nincs különbség férfi és nő között. Váll-
vetve dolgoznak és harcolnak egymás mel-
lett. Csak a gyermek az, aki külön bec-
sen áll.

— Erec Jiszraelben most kezdődik a
történelem. Harc fog folyni és senkifem-
fél és mindenki a helyén marad. A legdön-
tőbb feladat, hogy megbirkózzunk a súlyos
gazdasági nehézségekkel — mondja Ada
Fischmann. Egyetlen munkanélkülinek sem
szabad maradnia, mert csak így van jo-
gunk új alija követelésére. Ezen mulik
Erec Jiszrael politikai sikere és egész jö-
vője. Ez pedig elsősorban a galuttól függ.
Ha megérti a gálat történelmi hivatását
és kitart mellettünk — mondja emelkedett
hangon a palesztinai munkásnők vezetője
— akkor nyert ügyünk van.

A front és a Hinterland

Igy beszélt Ada Fischmann. De nemcsak
ő, hanem mindazok, akik Erecből jöttek
és kemény elszántságot és bámulatos el-
határozottságot hoztak magukkal. Hallot-
tuk Rosa Ginsburg, Achad Haam lányá-
nak szavát, aki ügyvédnő Jeruzsálemben.
A zürichi Wizo által rendezett fényes fo-
gadó estélyen mondotta Rosa Ginsburg.
— Három hónapja már, hogy hét óra
után nem találkozik egyik család a másik-
kal Jeruzsálemben. Mindenki bevonul há-
zába és egyetlen szórakozása: figyelni a

lövéseket, honnan jönnek, pisztolylövés,
bomba-e, vagy gránát; rettegni azért, hogy
mi történik az éjszaka leple alatt és mit
hoznak majd a reggeli lapok. Minden nap
új bánatot hoz és félve lesi az ember a
híreket. Az élet így tragikusan nehéz. Mi
harcban állunk és álljuk a harcot. Mi tud-
juk, érezzük ezt, de erősen és minden kö-
rülmények között folytatjuk tovább. A há-
borut két tényező dönti el: a front és a
Hinterland. Mi, akik a fronton állunk, pil-
lanatra sem csüggedünk. Nem akadt még
közülünk valaki, aki otthagytta volna a he-
lyét. De a Hinterland is teljesítse kötele-
ségét. Ha teljesíti, biztos a győzelem.

Bámulatos nyugalom és biztonság árad
ennek a nagyszerű nőnek a szavaiból. Szin-
te Achad Haam nagy zsidó szellemét érez-
tük átsuhanni a nagyogó termen. Mindenki
megilletődve hallgatta a beszédet, a szívé-
ben erős elhatározással.

Ugyanezen az estén történt, hogy egy
másik idősebb hölgy, dr Strausz orvosnő
Jeruzsálemből és beszélt az erci menekült
gyermekéről s beszédének hatása alatt
valaki névtelenül száz svájci frankot kül-
dött el neki, azzal a kéréssel, hogy a pa-
lesztinai gyerekek javára fordítsa azt.
Általában oly sok minden történik egy
ilyen összejövetelen, hogy az ember önkén-
telenül érzi, mily kevés az, amit ő maga
tesz. Mennyivel többet kellene dolgozni és
mily nagyszerű volna mindenki előtt fel-
tárni mindazt, amit itt átélt. Ugy érzem,
hogy az ilyen élmények közvetítésén mu-
lik sok minden.

Az izgalmas AC

Allandó feszültség árad a mellettlük ülés-
ező Actions Comité felől. Táviratok szá-
zai érkeznek a világ minden részéből. A
legnagyobb izgalom pedig azért van, mert
semmitsem lehet megtudni. Mindenki mé-
lyen hallgat s ez nem jó jel. Egy este va-
laki azt a hírt hozta, hogy lezárták az ali-
ját. Ugy ültünk ezen az estén, mintha
mindannyian suvet ülnénk. Még a beszéd is
elhalkult és szomorúság borította el lel-
künket.

Weizmann Londonba megy repülőgé-
pen. Allandó aggodalom és találgatás.
Egyesek azt mondták, hogy akkor füg-
gesztik fel a bevándorlást, amikor Palesz-
tinában partra száll a királyi bizottság.
Másnap megváltoznak a hírek: még nem
biztos. Weizmann és Ben Gurion London-
ba mennek és minden lehetőt megpróbál-
nak még.

Mit akarnak az arabok?

Egy este Elieser Kaplan jött hozzánk,
a Council ülésre. Az ő expozéja volt az
ülés napirendje. Kaplan az exekutív tag-
ja és az Agency kincstárnoka jiddisül be-
szélt. Beszédében megindokolta, miért har-
colunk oly keményen az alijáért.

— Sokszor alkalmunk lett volna már
békét kötni — mondotta. De nem ellenünk,
a Palesztinában lakó 400 ezer zsidó ellen,
folyik a harc. Velünk hajlandók békét köt-
ni. A harc a zsidó többség ellen folyik.

„Ne akarjátok zsidó Palesztinát és éljünk
békében; maradjatok kisebbségben és elé-
gedjétek meg minimális alijával”, — ezt
kivánják az arabok. Mi pedig nem tehet-
jük ezt meg, mert mi az egész zsidóságért
harcolunk és nem adhatjuk fel gyáván a
harcot.

A zsidó politikus tragikus sorsa

Ezután megrázó szavakban mutatott rá
arra, mily súlyos a politikus élete és fele-
lőssége ezekben a napokban. Hogy fáj a
zsidó politikusnak minden egyes ember
elvesztése, hogy szenved minden terror-
cselekmény hatása alatt. Közben az arabok
különböző utakon interveniálnak és egyet-
len feltételük a bevándorlás lezárása. Mily
nehéz a felelősség, mely ebben az órában
ránk nehezedik. Mi folytatjuk a harcot és
viseljük a felelősséget a népért és az egész
zsidóságért. De hol vagy zsidó nép? —
kérli ma a zsidó vezér.

A határ

Valóban tragikus dolog ma a zsidó nép
vezérének lenni. Hatalom és fegyveres erő
nélkül csak benső érzéssel és végzetserű
kötelességtudással menni az uton, amelyre
a meggyőződés belső kényszere hajtja min-
den nehézség ellenére. Mennyi megmér-
tég közömbösség a nép részéről, amelyért
harcol és küzd.

Elieser Kaplan beszédéből megérez-
tük, mit jelent ez. Beszédének hatása alatt
váltotta újból Rebeka Schieff, a Wizo elnök-
ségét, amelyről le akart mondani. Megér-
tette, hogy ma senkinek nem szabad el-
hagynia a helyét. Valóban csak most lá-
tom ezt a nagy küzdelmet és igazi harcot,
amelyet a cionizmus viv, amikor visszaidé-
zem magamban mindazt, amit láttam és
hallottam. S ha arra gondolok, hogy nem-
csak közömbösek vannak közöttünk, de
olyanok is, akik ellenségeink oldalára álla-
nak, kétségbe kellene esnünk, ha nem biz-
nánk a zsidóság szellemi erejében, mely-
nek élnie kell s amely élni fog az igazság
és az emberiség jogán.

Svájc

Talán az egyetlen hely a világon Svájc,
ahol van még érzék az emberi jogok iránt
s talán nem véletlen, hogy éppen idejöt-
tünk, hogy utjára indítsuk a tiltakozás vi-
harát a jogtalanság ellen.

A pompás rend, tisztaság és nyugalom
az emberek jellemét is visszatükrözi a ter-
mészetnek e szépséges helyén. Szinte azt
kell hinni, hogy innen fog kiindulni egy új
megértő emberiség szellem. Innen, a kristály
tisztá levegő, a csodálatos tavak és gyö-
nyörü hegyek országából. Vigaszt és re-
ményt önt belénk ez a környezet, hogy hin-
ni tudjunk az igazságosságban és emberies
ségben.

Üdvözlés

Eszembe jut, hogy amikor utba indul-
tam, összeirtam munkatársaim neveit,
hogy majd üdvözlőket küldök nekik ebből
a szép országból. Sajnálom, hogy nem te-

hetem meg, mert nagyon is drága volna (25 lej egy képeslap bélyeggel), amit nem engedhetek meg magamnak. Fogadják hát ezen az uton üdvözléseimet az összes munkatársaim és elvbarátaim.

Csak gondolatszilánkokat vetettem itt papírra. Tárgyalásaink és az itteni munka lefolyásáról majd később írok. Még csak egyet szeretnék megjegyezni. Eltűnt az elegancia, semmi toalettfényezés, semmi ékszer. Asszonyaink, akik más konferenciákon káprázatos toalettokban jelennek meg a megnyitó és a fogadóestélyek alkalmával, most a legegyszerűbb uccai ruhákat viselik. Nem illik a mi mostani helyzetünkhöz a fényezés. Munka és közelelviség a maximumig, áldozatkészség a lemondásig, — ez e ma a zsidóság feladata, — ezt várja a front a Hinterlandtól.

Mi, akik itt voltunk megértettük ezt. Szombat délelőtt ebédnél ültünk nagy társasággal. Mizrachisták énekelték az Émek dalát. Néhányan, asszonyok, könnyezve hallgattak és fogadalmat tettek. A somér vigyáz az Émekre, szól az ének. Mi is megteesszünk majd mindent, hogy a somér a helyén maradhasson. Bár mindenki meghallaná és megértene az Émek dalát.

Tarkaságok angol lapokból

Nem tudom, van-e még nép ezen a világon, amely annyit foglalkozik az angolokkal, mint mi, zsidók. Minden kis cionista barmicvász úgy beszél az angol birodalmi politikáról, mint Baldwin vagy Eden, valószínűleg nem olyan jól csupán. De ki tudja? Talán nem is az a legokosabb, amit a címzetes nagy politikuskok csinálnak. Egyébként ne essék szó politikáról, inkább idézzen néhány sort egyik-másik angol lapból, hadd lássuk őket a politika mellett, mint magánembereket is. De vajon elválasztható az angoltól az ember a British Empire tagjától...?

A majmok

A Gibraltari szoros négyféle berendezés védi: a szárazföldi, tengeri és légi haderő, meg a majmok. Igenis, kérem a majmok. Ott állomásozik Smith angol kapitány, az ő címe a majmok parancsnoka. Mi ez?

Amikor az angolok 1794-ben elfoglalták Gibraltárt a babonás bennszülöttek kivül a majmok ezreit találták ott, amelyek a közeli Afrikából telepedtek oda. Röviddel azután az a hír terjedt el a sziklaszigeten, hogy az angol lobogó csak addig leng a szirten, amíg a majmok is ott laknak. Történt azonban 1830-ban, hogy a majomlakosság száma lepadt két darab puszta félben lévő nőstényre. No, lett erre nagy mozgolódás a lakosság körében, vége van az angol uralomnak és más urak jönnek. A brit birodalom azonban nem szereti az ilyen hangulatot, akármilyen nagy flotta nézi ezt az értékes sziklatömböt, a presztizst helyreállítandó, Smith kapitány Afrikából harminc válogatott majommal tért vissza, aki azután hamarosan megjavították a majomnépesedési állapotot.

Még ma is büntetendő cselekmény Gibraltáron, ha valaki a majmot bántalmazza. S a majmok respektálásában az angolok maguk járnak elől jó példával.

Egy világbirodalomnak sok furcsa s nem mindig érthető szempontjai vannak.

Egyiptomi „fiat” árak

- 1. Egyiptomban 5 féle árat vesznek: —
- 1. Egyiptomiaknak való ár.
- 2. 10 százalékkal többet az összes arabul beszélő népeknek.
- 3. 100 százalékkal többet barna, sárga és feketebőrűek, akik nem beszélnek arabul.
- 4. 500 százalékkal magasabb árat fizetnek európaiak és
- 5. határtalan árat amerikaiaknak.

(Megjegyzem, ezt az amerikaiak írják.)
Mi rejlik az „összinteség” mögött?

— En egy egyszerű buta ember vagyok — mondja a barátom természetellenes szívélyességgel és úgy érti, hogy ő egy ravasz, alattomos diplomatikus fickó, aki már-már azon a ponton van, hogy hazudjék.

Bárki, aki kerüli vagy nyugtalanul kihívja tekintetét és közben nyomatékkal mondja a személyes névmást: „én”, — a-

mihez egy képzelt erény adja a jogcimet, attól mindig várhat egy hazugságot, vagy egy prédikációt, vagy mindkettőt.

— Csak reád gondolok, kedvesem, — annyit jelent, hogy most kezdek magamnak élni.

— Nem akarlak boldogtalanná tenni, — annyit jelent, hogy most vissza fogok Neked mondani valami gonosz pletykát, ami Neked álmatlan jszakákat fog szerezni.

— Kénytelen vagyok megengedni, —

értsd, hogy most összezavarom az aktuális jó témát.

— Nem szoktam kritizálni, — mondja, — ezután biztos, hogy hibát fog találni minden tetteidben.

— Vagyok olyan széles látókörű, mint bárki más, ez annyit tesz, hogy minden gondolatom ebben a tárgyban reménytelenül elavult.

— Remélem, tudod, hova tartozom, — vagyis éppen ott tartok, hogy kilépjek on-

nan és mondjak neked egy pár hazai igazságot. (Gorombaságot).

— En egy toleráns jó fiu vagyok, — most már tudhatod, hogy egy pillanatig se tud tovább tünni és már megérlelődött a szándéka, hogy kidob a házból.

Ezektől a hangosan mondott szavak az elől járói minden vaszedeknek a világon. Különös, hogy azért mi is használjuk továbbra is és még különösebb, hogy ezt jó hiszemben tesszük.

Bár Magda

A Council határozata: „Minden erőnk megfeszítésével teljesíteni fogjuk a ránk váró feladatokat a zsidó nép súlyos megpróbáltatásának órájában”

Felfokozott munkakészség legyében zallott le a WIZO Council zürichi ülészsaka

Augusztus 27-én a Zürichben ülésező Wizo Council a bizottsági ülések megszaki-tásával plenáris ülést tartott, mely alkalommal a Cionista Szervezet executívájának tagja, Eliezer Kaplan (Jeruzsálem) referált az utóbbi hetek eseményeiről. A jisuv, mint a zsidó nép élcsapata — mondotta Kaplan — nem egyeztetett bele abba, hogy életét és biztonságát a galuti zsidóság lecsökkentett bevándorlása árán biztosítsa. Inkább továbbra is keményen ellentáll a borzalmas terrornak, semhogy feláldozza a cionista célokat. De elvárja a jisuv, hogy az egész zsidó nép hasonlóan önfeláldozó magatartást tanúsítson, hogy erősítse a zsidó Palesztinát az ellenséges környezet elleni súlyos harcában.

A mélyen megrendült council plénuma előtt a két elnök, Rebecca Sieff (London) és dr Vera Weizmann (Palesztina) válaszoltak Kaplan felhívására. Hangsúlyozták, hogy

a zsidó nép súlyos megpróbáltatásának órájában minden felelősségeljes Wizo asszonyoknak maximumra kell fokoznia munkakészségét. Csakis így teremthetünk erős támaszt a jisuv számára. Csakis így juthatunk zavargások által munka nélkül maradt testvéreink támogatásához és munkalehetőséghez.

Sieffné erre vonatkozó előterjesztését a gyűlés óriási lelkesedéssel fogadta, melyet fokozott még az a bejelentés, hogy Sieffné a council kívánságára a „Sonderaktio” élére áll. Végül Ada Fischmann üdvözölte a council elhatározását és kijelentette, hogy ezen akciónak jövedelme elsősorban a gazdasági károk és a munkanélküliség kiküszöbölésére kell, hogy szolgálja. A Wizo-Council bebizonyította határozatának komolysága által, hogy felfogja a helyzet súlyosságát és a munkát minden körülmények között feltétlenül tovább folytatja.

80.000 szervezett tagja van a Wizo-nak

Szervezeti és propagandakérdések, Wizo sajtó és kulturumunka, Jung-Wizo problémák, valamint az asszonyok és leányok Palesztinára való előkészítésének kérdései foglalkoztatták a Wizo képviselőit council ülés második napján. A jelenlevők nagy érdeklődéssel hallgatták Romana Goodman asszony, a londoni Wizo Executiva szervezeti és propagandaügyi osztálya vezetőjének jelentését, mely szerint a Wizo világszervezet taglétszáma az utóbbi éven 80.000-re emelkedett, tehát egy év alatt 10.000 új tag lépett be a Wizo-ba. Goodmané ugyanekkor kijelentette, hogy ezzel az eredménnyel sincs megelégedve és hangsúlyozta, hogy bár a Wizo föderációi és csoportjai jelenleg a legjobban megszervezett és legaktívabb testületeit képezik a Cionista Szervezetnek, a tagszerzés még mindig nem felel meg a fennálló lehetőségeknek. Tisztán körvonalazta a Wizo szervezeti és propagandamunkájának jelenlegi feladatait.

A referátumot követő vitában a résztvevők egységesek voltak abban, hogy a fokozott munka érdekében ebben az évben a propagandát.

A council tagjai nagy lelkesedéssel fogadták a délafrikai föderáció sürgönyét, melyben közlik, hogy a Keren Hayessod és a Wizo részére folyó kampány — melyet

Rebecca Sieff vezetett — eddigi eredménye több, mint 18.600 font.

A mai palesztinai helyzet komolysága és az erők összefogásának szükségessége a palesztinai zsidó közösség támogatásának érdekében különösen Ada Fischmann beszédében jutott kifejezésre, aki a palesztinai zsidó közösség heroikus magatartását vázolta, jogainak brutális veszélyeztetése elleni küzdelmében. A palesztinai föderáció referátuma mély hatást gyakorolt a jelenlevőkre. A gyűlés elhatározta, hogy az egyes bizottságok át fogják vizsgálni az összes beérkezett javaslatokat, melyek a napirend egyes pontjaira vonatkoznak.

A Council határozatai

Augusztus 30-án tartotta meg a Wizo council záróülését. Dr Carola Kaufmann (Svájc), dr Mirjam Scheuer-Goldes (Cseh-szlovákia) és Reiter Lunka (Ardeal) elnökle a plénum elölterjesztették mind azokat a javaslatokat, melyeket a három bizottság, — a pénzügyi, Palesztina, szervezeti és propaganda bizottság — már letárgyalta. A javaslatokat a bizottságokban másfél nap alatt olyan alaposan átvizsgálták, hogy igen kevés pontnál került a sor a plénumon vitára.

A hozott pénzügyi határozatok nagy haladást jelentenek a Wizo mezőgazdasági kiképzőhelyeinek megerősítése szempontjából. Az afelei leányfarm, mely az argentinai föderáció feladatkörébe tartozik és amelyet eddig pénz hiányában nem tudtak rendszeresen kiépíteni, most felemelt költségvetéssel és investíciós alappal számolhat épületek létesítésére és konszolidálási célokra. Az ehhez szükséges összeget az argentinai föderáció nemrég megtartott konferenciája szavazta meg nagy lelkesedéssel és az összes csoportjai megszabott kvótát vállaltak, melyet külön akció útján szándékoznak biztosítani. Ayanth eddigi költségvetésén kívül még 1.000 fontot kapott, hogy pótolni tudja a chamszin, stb. által okozott károkat. A három kisebb leányfarm is, melyeket a Wizo a Moacath Hapalottal közösen tart fenn, az eddiginél magasabb költségvetésben részesül, melyhez ez alkalommal először a Jewish Agency is hozzájárul 450 font szubvenciával. Ez a szubvenció a további évekre is vonatkozik. A Jewish Agency részéről ez a gesztus az elismerés jelét mutatja a Wizo elsörangú teljesítményeivel szemben a palesztinai asszony mezőgazdasági nevelésének a terén.

A pénzügyi kérdések megtárgyalása során Rebeca Sieff asszony óriási lelkesedés közepette bejelentette, hogy két testvérével, Mirjam Sacherrel Matild közösen 15.000 fontot adományoznak a Wizo nagy csecsemőotthonának újjáépítésére. Az otthon, melyben több, mint 100 csecsemőt gondoznak, évek óta provizórikusan egy nagy bérházban, Jeruzsálem tiszta arab részében van elhelyezve. Mint ismeretes, a zavargások alatt ezt a csecsemőotthont felakarták gyújtani. Ez az alvetemedett me rönylet a felháborodás viharát váltotta ki zsidó és nemzsidó körökben egyaránt. Anál nagyobb lelkesedéssel fogadják az adományok bejelentését, mert végre beteljesedik a Wizo régi terve és az ország egyik legfontosabb intézményét zsidó környezetbe, célszerű épületbe költöztethetik át.

A Palesztina-rezolúciók közül különösen kiemelendő az, melyet a mizrachista asszonyokkal közös egyetértésben hoztak:

lehetővé teszik a hagyományos életmódot azoknak a leányoknak, akik otthonukból vallásos atmoszférát hoztak magukkal és ezt munkájuk és életmódjuk számára továbbra is megkívánják. Ezzel a Mizrachiaszonyok régi óhaja megy teljesülésbe.

A Wizo instrukciós (háztartás, kertészet, stb.) munkájának kiépítése szempontjából nagy jelentőséggel bír az a határozat, mely a Palesztina-executívában külön reszort felállítását irányozza elő erre a munkára. Ezáltal biztosítva lesz ennek a messze elágazó munkának a centralizálása és megfelelőbb irányítása. Ugyanebben az irányban halad a Moacath Hapalot azon indítványának támogatása, melyben az a kívánság jut kifejezésre, hogy a Wizo a Moacath Hapalottal karöltve tegyen lépéseket a Jewish Agency-nél, hogy a nő feladata számára önálló osztályt teremtsenek.

Ugyancsak teremtsék meg a lehetőséget arra, hogy néhány leányt a Wizo intézményeken belül képezzenek ki instruktornőnek, hogy ezáltal pótolják a hiányt, mely a mezőgazdasági instruktornőkben megmutatkozik. A szervezet határozataiból különösen fontosak azok, melyek a propaganda megerősítésére vonatkoznak. Tekintettel arra, hogy a Wizonak jelenleg rendkívüli feladatokat kell teljesítenie, az összes csoportokban nagy akciót kell keresztyülvinniök. Itt meg kell említenünk, hogy több föderációnak a képviselője a council alkalmával máris magasabb költségvetést vállalt. Továbbá kiemelendő az a határozat, mely szerint minden föderációban Toceret Haarec bizottság alakítandó a palesztinai termékek propagálására.

Végül a palesztinai arab terror ellen emelte fel tiltakozását a Council és a következő határozati javaslatot szavazta meg: „Mi, a Wizo Councilja, együtt véve és külön-külön kijelentjük, hogy a zsidó nép súlyos megpróbáltatásának órájában meg fogunk felelni azoknak a követelményeknek, melyeket a jelenlegi helyzet állít elénk és teljes erőnkkel, minden képességünkkel részt fogunk venni minden külön akcióban, melynek lefolytatását a Jewish Agency elhatározza.” Ez a határozat méltó befejezése volt a cionista asszonyok tárgyalásainak.

A Hatikvah hangjai mellett ért végett a Wizo asszonyok négynapos council-gyűlése.

A CLUJI WIZO nagyszabású táncestélyt rendezett szeptember 2-án az Ujságiróklubban a palesztinai menekült-gyermekek felsegélyezésére. Az estély fényes siker jegyében zajlott le.

Jung Wizo munka Dejen. A nemrég alakult deji Jung Wizo csoport dacára a nyári szünetnek, agilis munkát végez. A csoport vezetője, Székely Aronné Erecben van és helyébe Singer Ferencné, a deji Wizo csoport egyik értékes tagja vezeti a leányokat. Vasárnap este, augusztus 23-án a Jung Wizo jólsikerült fagyaltestélyt rendezett, melynek jövedelmét nagyrésztben babyrúnak elkészítésére fogja fordítani a palesztinai intézmények számára. A szép eredményen felbuzdulva a lányok elhatározták, hogy az őszi ünnepek után nagyszabású műsoros rendezvényre lépnek a közönség elé, az előkészületek már folyamatban vannak. Egész nyáron állandóan tartották a lányok összejöveteleket, melyeken aktuális zsidó problémákat beszéltek meg.

HIREK

Szerdái nem tartanak hivatalos óráit a hatóságok. Bucurestiből jelentik: Kedden hivatalos ünnep van. A hatóságok ezért mátol szerdái nem tartanak hivatalos órákat.

Egy náci-költő kellemetlen helyzete. A „Berliner Tageblatt” legutóbbi számában Telschow kerületi főnök „figyelmeztető felhívást tesz közzé”, mely így hangzik: „Az utóbbi időben lelkiismeretlen egyének olyan híreket terjesztenek Hermann Lönsről, amelyek alkalmasak arra, hogy a költő tekintélyét és családjának becsületét sértse. Legújabbban azt állítják, hogy Hermann Löns nem árja származását. Így a hamburgi rádió-leadónál működő öccse, Erns Löns felhívást kapott a nemárja keresztények szövetségétől, hogy lépjen be annak soraiba. A közvélemény felvilágosítására hivatalos dokumentumot adott ki a származásutatósi bizodalmi hivatal, Erns Lönsről, mely dokumentum garantálja Hermann Löns árja származását. E tény megállapítása után óva intem a híresztelőket. Minden esetben, amelyet tudomásomra hoznak, kiméletlen büntető indítványt fogok tenni.”

Gyógyítható-e az impotencia?

Igen. Bármi is legyen az impotenciának oka: fáradtság, a mirigyek rossz működése, vagy előrehaladott kor, egy célszerű kezelés tökéletesen helyrehozhat mindent. De egy ilyen kezelésnek két feltételt kell teljesítenie: ne ártson az egészségnek és vissza kell adnia a férfinak szexuális képességeit, anélkül, hogy fáradságot okozna.

A Reton-tabletták ebben a tekintetben utólaghatatlanok.

Reton egy teljesen új bázis és ismételt kísérletezések alapján lett készítve, amelyek végül eredményhez vezetnek.

A Reton hatása felülmúlja az összes varakozásokat: naponta 3 tablettával való kúra visszahozza a férfi számára, aki szexuális depresszióban szenved, a fiatalság erejét.

Egy Reton-tubus 25 tablettát tartalmaz és kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Ára 98 lej.

Vidékre 110 lej. „A pénz előre beküldése mellett”. Vezérképviselet E. & L. Cloart Bucuresti, III. Str. Speranței No. 33.

Nem hoznak újabb zsidótörvényeket a náciak. A „Prager Tageblatt” jelenti Berlinből: Hónapok óta foglalkoztatja a német közvéleményt a kérdés, mit fog hozni a nürnbergi pártkongresszus. Az olimpiász előtt azt mondták, hogy újabb kirohanás készül a zsidók ellen. Ez nem látszik valószínűnek. A zsidókérdés további megoldását nem tűntető megnyilatkozásokkal és hangos proklamációkkal akarják elintézni a náciak. Most már nagyobb feltűnés nélkül járnak el és ugyanarra az eredményre jutnak. Illymódon mentek át árja kezekbe a zsidó gyógyszerárak, drogériák és ugyanígy különböztek ki a zsidó közjegyzőket is. Összesen talán az ügyvédekre és orvosokra kerül a sor. Az antiszemita kurzust teljes következetességgel folytatják. Csak a zsidó nagyiparosokkal tanusitanak elnézést.

Lázadók ???

Magánautó és rendőrautó súlyos karambolja. Bucurestiből jelentik: Súlyos autószerencsétlenség történt ma éjjel a Băneasa-Bucuresti uton. Egy autó, amit Sepiliuski mérnök vezetett, összeütközött egy géppel, amelyben négy bucuresti rendőrbiztos ült. Sepiliuski mérnök autójának három utasa és három rendőrbiztos megsebesültek. Mindannyiukat a Filantropia-kórházba szállították.

A központi rendőrség előtt mellbeszúrtak egy kocsi. Tegnap este egy parasztszekér baktatott a központi rendőrség előtt, amelyen Molnár Vilmos cluji lakos ült. Utközben a szekér majdnem elgázolta Kocsis Márton I. G. Duca uca 3 szám alatt lakó szolgálégyét. A kocsi és a szolgálégy között parázs veszekedés támadt, amelynek hevében Molnár leugrott a bakkról és ostaral végig akart vágni Kocsison. A szolgálégy azonban vilámgyorsan bicskát rántott és azt Molnár mellébe dőtte, aki vértől boritva berohant a rendőrségre, ahol jelentést tett az esetről. A szolgálégy azonnal az uccára rohant és a szekértől nem messzire sikerült elfognia Kocsis Márton. A késelő legény kihallgatásakor azt vallotta, hogy Molnár görömbösödött vele és megtámadta, mire ő védelemből kést rántott.

BUZIAS GYÓGYFÜRDŐ

Természetes, páratlan szénasavas, radioaktív sos, vasas forrásvizekkel. Biztos gyógyhatás és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos érelmeszesedés, vesebaj, vérszegénység, izomcsucs, hólyagbaj és kimerüléssel idegesség esetén. A változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes) esetében a legjobb eredménnyel. Ivókurák, szakszerű orvosi kezelés. Kétféle konyha. Elsőrangú szállodák. Diétás penziók mérsékelt árakkal. Modern napfényes uszoda. A CFR vonalain utazási kedvezmény. Állandó katonazene. Pausákurák az „Európa” utazási irodák útján. — Fürdőidény május 15-től október 1-ig. — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld Muschong Buzias Gyógyfürdő R.-T. Fürdőigazgatóság, Buzias, Bánát.

Nyolcemillió deficit a város első évnegyedében. A városháza most tette közzé a folyó költségvetési év első negyedének mérlegét. A város bevételei ebben az időszakban 21,103.261 lej tettek ki, az egyéb üzemek jövedelméből a városra eső járulékok összesen 2,141.019 lej hoztak. Az összevételek 21,244.280 lejre ruhtak, míg a kiadások végösszege 29,768.187 lej. A költségvetési deficitet a városi pótalapokból fedezik.

Akinek gyakran fáj a gyomra, bélműködése renyhe, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehéressárga, étvágya megcsappant, annak a természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar szabályozza a székletét, rendezi az emésztését, élénkíti a vérkeringését és jó közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

Uj tüzet. A napokban a Str. Memorandului 1 szám alatt egy dus raktárral felszerelt elegáns nőruha és kabátüzlet nyílt meg a legutolsó divat szerint készült modelldarabjaival. Az üzlet tulajdonosa Kralovszky Jenő, aki szaktudását a legjobb külföldi és bucurestii divatházakban szerezte, úgyhogy a legkényesebb igényeket is ki tudja elégíteni. Eredeti modelljeit és dusan felszerelt szövetraktárát bárki vételkötelezettség nélkül is megtekintheti. A közönség szíves pártfogását kéri „Femina” női konfekció és szövetraktár Cluj, Str. Memorandului 1.

Lázadók ???

Nyelvvizsgára állítják a villamosművek kisebbségi alkalmazottait. A cluji időközi bizottság és a villamosmű igazgatósága között régen vita folyik a villamosmű alkalmazásában álló kisebbségi munkaerők kérdésében. A város vezetősége sokallotta a villamosműnél alkalmazott kisebbségek számát és már néhányszor igyekezett kérésokat, hogy nyelvvizsgára állítsák őket. A villamosmű mindezeig kitartott amellett, hogy az emberek alkalmazása rá nem tartozik, nem pedig származásuk miatt történi. A város vezetőségében végül mégis győzött Dragan időközi bizottsági elnök akarata, mely úgy szöjt, hogy a villamosművek igazgatóságában szereplő városi megbízott tegye meg a nyelvvizsgára vonatkozó javaslatot a villamosmű igazgatóságának. Az intervenció megtörtént és a villamosmű kénytelen-kelletlen hozzájárult a polgármester kívánásához. A villamosmű kisebbségi alkalmazottainak nyelvvizsgáját október 10-re tűzték ki.

A cluji szociáldemokrata párt békegyűlése. Ma, vasárnap, szeptember 6-án a cluji szociáldemokrata párt nagy békegyűlést hívott egybe az építőmunkás otthonba. A népgyűlés délelőtt 10 órakor kezdődik. A népgyűlést a Brüsszelbe összehívott és e hó 3-án kezdetét vett béke-világkongresszussal való szolidaritás jegyében hívta össze a pártvezetőség. A béke-világkongresszus óriási erőfeszítéseket tesz, hogy a háborus veszedelmet Európa népeinek feje felől elhárítsa. E napokon az egész világ munkássága és demokratikus polgársága mindenütt békenapokat tart. A pártvezetőség az érdeklődőket szívesen látja a népgyűlésen.

Lázadók ???

Cseh cég vásárolta meg a Wickera-cég romániai részvényeit. Bucurestiből jelentik: A Tempo jelenti, hogy a Zbrojovska cseh-szlovák gyár és a copsamica-cugiri Wickerművek között pénzügyi jellegű megegyezés jött létre. A cseh művek megvásárolják az angol cég részvényeit és lehetővé teszik, hogy több cseh szabadalmat gyártsanak Romániában.

Newyorkba startolt egy angol pilótán. Londonból jelentik: Beryl Marikham angol pilótán tegnap este elindult Newyorkba. Az utat 22 óra alatt akarja megtenni. Gépén nincs rádióállomás, ami nagy bátorságra vall.

Spéterné Blum Marcza mozgásművészeti iskolájában a tanítás szeptember 1-én megkezdődött. Beiratkozás naponta délután 5-7-ig Str. Dacia 3. (Domus épület — Uránia palota mögött) az iskolában. Testápoló torna, ritmika, tánc, gyógytorna. Tantervképzés.

Örült Roosevelt merénylője. Newyorkból jelentik: A Kuhler elmeállapotnak kivizsgálása végett kiküldött bizottság megállapította, hogy Roosevelt merénylője örült, akinek elmeegógyintézetbe való szállítását elrendelték.

Franasovici miniszter politikai tárgyalásokat folytat Belgrádban. Bucurestiből jelentik: Az országba visszatérőben Franasovici kiszáll Belgrádban, ahol tárgyalni fog a jugoszláv politikai élet vezetőivel.

Modern ritmikus tornaiskola. Legújabb módszer szerinti akrobatika, ritmika, gyógy- és fogyótorna. Felőttek és gyermekek részére csoport és magánórák, valamint tantervképzés: Rosenfeld-Rotschild Ljli. Str. Berde 2, II. em., 14. ajtó (unitárius kollégium mellett). Érdeklődni 12-3-ig, este 1/2-8-tól 9-ig.

NEM A SZAVAK: MINŐSÉG ÉS ÁR BESZÉLNEK!!

Szörmemunkálatok, ujak és alakitások a legolcsóbban, kifogástalan kivitelben a legújabb párizsi divat szerint szörmeszalonomban készítenek.

WEISZ TIBOR

Cluj, Calea Regele Ferdinand 21. (Farkas Ernő ház-udvarán.)

Boris bolgár király kihallgatáson fogadta Sztodjadinovics jugoszláv miniszterelnököt. Belgrádból jelentik: Boris bolgár király, aki Ljubljánban tartózkodik, kihallgatáson fogadta Sztodjadinovics és jugoszláv miniszterelnököt.

Hevesi Piroka zongoraművész és Pfeiffer Alfréd énektanár tanítványaikat újra megkezdtek. Str. Memorandului 10, délelőtt 12-1, délután 5-7.

Bucurestibe érkezett az új francia követ. Bucurestiből jelentik: Thierry, Franciaország új bucuresti követe az Orient-expresszel ma a fővárosba érkezett.

Tízezer vezető és négyszázezer tag vesz részt a nürnbergi náci-kongresszuson. Nürnbergből jelentik: A nemzeti szocialista párt szeptember 8. és 14. között tartandó kongresszusán 10.000 vezetőn kívül 400.000 tag is részt fog venni.

Lázadók ???

Templomülések bérbeadása. A Beth Abraham Gh. Baritiu 8. szám alatt Imaház imaszékeinek bérbeadása f. hó 6-ikán, vasárnap délután 5-től veszi kezdetét és folytatódik minden este hét és nyolc között, valamint Szelichosz első napján vasárnap délután három és nyolc között. Felkérjük a t. hittestvéreinket, hogy ülésjegyeiket idejében váltásák ki, mert zsúfoltság elkerülése végett jegy nélkül senkit sem fognak a templomban beengedni. A bérbeadó bizottság.

Orvosi hír. Ifj. Dr. Veres Ferenc nyári szabadságáról visszatért és rendelését újból megkezdte bőr, nemi és kozmetikai beteggeknek 11-1-ig és d. u. 3-5-ig. Cluj, Str. N. Iorga 5.

S. Gergely Kató tanárnő a francia nyelv tanítását újból megkezdte. Cim: Reg. Ferdinand 70, vagy Motilor 58. Telefon 6-66.

Orvosi hír. Dr. Róth Marcell, egyet. magántanár, a Zsidókórház sebészfőorvosa, szabadságáról hazaérkezett s megkezdte magánbetegrendelését. Magánbetegeket csak a lakásán fogad: Str. Mairescu (v. Gyula Pál u.) 20. Telefon: 968.

Október 1-én választják meg az aradi Kereskedelmi és Iparkamara új vezetőségét. Az első liberális kormány hivatalbalépésével egyidejűleg Aradon is felfüggesztették a Kereskedelmi és Iparkamara választott vezetőségét és helyébe interimár bizottságot delegált a kormány. A kereskedelmi minisztérium átirata alapján az aradi kamara október elsejére írta ki az új vezetőségi választásokat. Az új vezetőségbe 15-15 nagykereskedő és gyáripáros, valamint 10 kiskereskedő és 5 kisiparos kerül be. A választások iránt viszont osztatlan érdeklődés nyilvánul meg.

Orvos! Mérnök! Gyár!

Minden német (25% redukcó!), francia, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepagenál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagetől, Cluj, jelezve, mely szakma érdekl.

SZEP LAKÁS. BOLDOGSÁG. Nezze meg SZEKELU és RETI bútorgyár r.t. állandó kiállítását

BUCURESTI TGMUREŞ
TACHE IONESCU
HIVÁSÁGARA HÍVÜLDJÜÜ MEGH-ZOTTUNNAT EREDETI RAJZAINNAL

UJ KELET Legújabb hírek

Nem lehet megakadályozni az európai hatalmak beavatkozását a spanyol polgárháborúba?

Az új spanyol kormány megalakulása felbomlással fenyegeti a benemavatkozási akció sikerét. Irun körül tovább folytatódik a harc. Irun megsemmisült. A kormánycsapatok visszafoglalták a nemzetközi hidfőt a francia-spanyol határon

Azok az újabb jelentések, melyek Irun bevételéről szólnak, azt a benyomást kel-
tik, hogy bár a kormánycsapatokat kétség-
kívül súlyos vereség érte, ezzel a harc ezen
a frontszakaszon sem zárult le, sőt minden
borzalmával és elszántságával tovább foly-
tatódik.

Újabb jelentés szerint a kormánycsapa-
tok rettentő erőfeszítések után visszahó-
dították a francia-spanyol határon álló
nemzetközi hidfőt, amire azért volt szük-
ség, hogy lehetővé tegyék a Barcelonából
a kormánycsapatok részére elindított, mu-
nicióval telt vonatoknak San Sebastianba
való zavartalan eljutását.

Miután a munició utánpótlást a kor-
mánycsapatoknak sikerült biztosítaniok,
várható, hogy a harc újult erővel fog fel-
lángolni San Sebastian körül.

A Havas jelentése szerint a guadelupai
és fontarabiai erők máris megkezdték
Irun környékének bombázását. Egyébként
előbbi Havas-jelentések azt állítják, hogy
Irun központját még mindig nem foglalták
el a zendülők. Maga Irun városa teljesen
lángokban áll és az oda bevonuló zendülők
csak romhalmazokat találnak.

Az iruni frontról szóló újabb jelentése-
ket, a beérkezés sorrendjében az alábbiak-
ban adjuk:

Irun lángokban áll

Pénteken éjjel 1 óraker Irun város tel-
jesen lángokban állott. A várost a vissza-
vonuló kormánycsapatok gyújtották fel.
Az éjjel folyamán Hendayeba érkezett me-
nekülők szerint

*a visszavonuló kormánycsapatok
agyonlőtték mindenkit, akiket a zen-
dülőkkel való kapcsolatokkal gyanu-
sítottak.*

Egyik iruni menekült szerint az első, kik
elhagyták a várost, a baszk-szeparatista
milicia tagjai voltak, akiknek helyét az
anarchista milicia foglalta el.

Az anarchisták azonnal megérkezésük
után agyonlőtték két tuzst és lelőtték vol-
na a többi is, ha a baszk önkéntesek nem
léptek volna közbe. Irunban a közlekedés
lehetetlenné vált a tűz miatt. A nemzetkö-
zi hid spanyol hidfőjénél őrtálló katonák
éjjel francia területre menekültek. Reggel
virradóra Irun és környéke a zendülők ke-
zébe volt.

*Reggel 6 óraker vette kezdetét ismét
a harc. Kétszáz kormánymilicista el-
foglalta az éjjel elhagyott hidfőt*

és el vannak határozva rá, hogy védeni
fogják a Barcelonából San Sebastianba
irányított munició-szállítmányokat, ame-
lyeket vonatokon küldenek ezen az uton.

Tegnap este Párizsban a néppárt pártjai
és a munkásszervezetek tüntettek a köztár-
sági téren a spanyol kormány mellett. A
tüntetés csendben folyt le.

Francia tiszték harcolnak a spanyol kormánycsapatok keretében

A Reuter jelentése szerint a zendülő-kor-
mány a következő tartalmu tiltakozó jegy-
zékelt küldte a párizsi kormánynak:

„Az iruni harc során a zendülő-csapatok
több francia tisztet fogtak el, akik a kor-
mányeregben harcoltak. E harcok folyamán
francia gyártmányu dum-dumgolyókat hasz-
náltak és a spanyol kormányrepülőinek jo-

gukban áll francia területen leszállani, hogy
üzemanyaggal és bombákkal lássák el ma-
gukat“.

**Francia lapvélemények Irun el-
foglásáról és az új madridi
kormányról**

Irun bevételével és az új spanyol kormány
megalakulásával kapcsolatban a francia lap-
ok pártállásuk szerint foglalkoznak. A jobb-
oldali lapok az új kormányt tiszta kommu-
nista kormányként állítják be és Irun elesét
a zendülők döntő jelentőségű győzelmének
hirdetik.

A baloldali lapok viszont a kormány végső
győzelmében bíznak.

A fasiszta beállítottságu Echo de Paris
szerint Irun elesete után össze fognak omlani
a vörös ellenállás tüzfűszekel is, úgyhogy az
északon harcoló zendülő erők majd megér-
sithetik a Madridot ostromló csapatait.
Madrid elesete ezek szerint e hónap második
felére várható. Ami az új madridi kormányt
illeti, a lap szerint nem lehet tévedésbe ejteni
senkit: a kommunisták vették át az uralmat.

A Le Jour is azt írja, hogy a zendülők
sikere kétségbevonhatatlan és Franciaország-
nak meg kell őriznie szigorú semlegességét,
ha szívélyes kapcsolatokat akar majd fenntar-
tani a jövő Spanyolország uraival. A Ca-
ballero-kormány utolsó kártyája egy rezsim-
nek, amely a megsemmisülés szelét érzi fuj-
dogálni.

A baloldali Petit Journal azt hiszi, hogy
Irun elesete súlyos, de nem halálos csapás
a kormányra. A lap szerint a felkelőknek si-
kerülni fog talán megszerezni a katonai győ-
zelmet a fasiszták segítségével, de sohasem
fogják megkapni a politikai hatalmat.

A Le Populaire szerint az új madridi kor-
mány a harc kormányja, amely nem fog al-
kudozásba bocsátkozni a zendülőkkel és min-
dent el fog követni azok végleges leverésére.

Madridi jelentés szerint az új kormány ma-
nizstertanácsot tartott, amelyen a had-
műveletek állásáról tárgyalt. A miniszterek
különböző javaslatokkal járultak elő és a
hadügyminiszternek több megbízatást adtak.
Indalecio Prieto, az új repülésiügyi és ten-

gerészeti miniszter a következőket nyilatkoz-
ta a sajtónak:

— A jelenlegi kormányalakulat az összes
politikai erőket kívánja képviselni, amelyek a
különböző frontokon a köztársaság fenn-
állításért harcolnak. Az új kormány program-
ja siettetni kívánja a köztársasági csapatok
győzelmét és megszabadítani Spanyolországot
az imperialista támadásoktól. Spanyolország-
nak békes szándékai vannak minden ország-
gal szemben.

**A kormány kinyilvánítja azt a megingat-
hatalan elhatározását, hogy mindenáron
fenn tartja a nemzeti terület integritását
azzal a veszéllyel szemben, amit a zen-
dülők sikere jelenthetne.**

Giral, a lemondott miniszterelnök kijelen-
tette, hogy ő azért mondott le, hogy lehetővé
tegye olyan kormány megalakulását, amely-
ben az összes pártok és köztársasági szerve-
zetek képviselve legyenek. Az új kormány
célja: minél rövidebb idő alatt végetvetni
ennek a háborúnak. Egyébként ő maga to-
vábbra is tagja marad az új kormánynak.

**San Sebastianba érkezett a kor-
mány munició vonata**

Újabb Havas-jelentés megerősíti, hogy a
kormánycsapatok visszafoglalták, borzal-
mas harcok után a nemzetközi hid hidfőjét.
Erre a hallatlan erőfeszítésre azért volt
szükség, hogy lehetővé tegyék a municióval
telt vonatnak, amely Barcelonából jött San
Sebastianba való eljutását.

Egyébként Irun szőszert meg van sem-
misítve. A Guadelupa erőd ütegei állandóan
bombázzák Irun környékét.

Előbbi handeyei Havas-jelentés szerint
Irun központját még mindig nem foglalták
el a zendülők, mivel cca 300 kormánypárti
elkeseredetten védekezik és mivel a legtöbb
ház lángokban áll.

**A zendülők döntő támadásra ké-
szülnek Behobia ellen**

Behobiai jelentés szerint nyilvánvaló jelek
utalnak arra, hogy a zendülők döntő táma-
dásra készülnek Behobia ellen. Tegnap
délután erősítéseket is kaptak Pampeluna
felől. A zendülők előérsei szétszédtek Irun
és Behobia környékén. A fontarabiai kor-
mánycsapatok a maguk részéről elfoglalták
a Franciaország felé vezető utat és 300 mi-
licistát állítottak fel Behobia különböző
uccáin.

**Új nemzetközi helyzetet teremt az
új spanyol kormány megalakulása**

A zendülő csapatok győzelmével kapcsola-
latban és főleg az új, kommunista színezetű
spanyol kormány megalakulása folytán a
Reuter azt hiszi, hogy ez új helyzetet teremt
a nemzetközi politikában, ami megakadá-
lyozhatja a spanyol benemavatkozási akció
sikerét. Az utóbbi időben Olaszország fen-
tartja magának az akciószabadságot a spanyol
eseményekkel szemben, mert néhány
olasz alattvalót ott agyonlőtték. Egyes kö-

Sulfanyl puder csak

„EGGER“

védjegyvel valódi, más gyártmány, mint
értéktelen utánzat visszautasítandó.

rők azt hiszik, hogy
a legutóbbi 24 óra eseményei befolyá-
solni fogják Németország és Portugália
magatartását.

Általában pesszimizmus nyilatkozik meg
ebben a tekintetben, hogy meg lehet-e aka-
dályozni az európai hatalmak beavatkozását
a spanyol polgárháborúba.

A fentiekkel kapcsolatban jelentik Lissza-
bonból, hogy a portugál külügyminisztérium
közvetítette a portugál választ a francia-an-
gol javaslatra, ami Portugália megbízottjának
részvételét illeti a spanyol ügyekbe való
benemavatkozást ellenőrző bizottságban. Por-
tugália biztosítékot kér arra nézve, hogy
ez a bizottság teljes pártatlansággal fog
működni.

**Franciaország tiltakozik a fegyver-
szállítás vádja ellen**

A Havas párizsi jelentése szerint a fran-
cia külügyminisztérium ma tiltakozó jegy-
zékelt tett közzé, amelyben erőlesen cáfolja
egyes külföldi lapok azon híreit, amelyek
szerint Franciaország megtérne fegyverszá-
llításokat a madridi kormány részére. A
külügyminisztérium szerint ezek a hírek
alaptalanok, hiszen maga a francia kormány
kérte, hogy ilyen szállítmányok megakadá-
lyozása végett az érdeklített hatalmak meg-
tegyék a szükséges intézkedéseket.

Egyidejű párizsi jelentés szerint
Thorez, a kommunista párt nevében le-
velet intézett Fauré államminiszterhez,
amelyben arra kéri a kormányt, füg-
gessze fel hivatalosan a fegyverkivitelt
tilalmat Spanyolországba.

Madrid, szeptember 5. A Havas jelentése
szerint a mai harcok általában a kormány-
pártra kedvezően alakultak ki. A talavera del
taíoi fronton a felkelők mintegy husz kilo-
méterre voltak kénytelenek visszavonulni,
előző nap meghódított területeikről.

A katalán kormány bejelentése szerint a
kormánycsapatok elhagyták Majoroca sziget-
tét.

A felkelők elfoglalták az Irun melletti hi-
dat, az Irun és San Sebastian közötti utat a
felkelők elválták. Irun fölött a felkelők lo-
bogója leng. A kormánypártiak egy része
Franciaországban, másik része a guadelupai
erőbe menekültek. Egyes jelentések szerint
a valladoleai püspököt és számos prelátust
vevették ki a kormánypártiak Irunból való
kivonulásuk előtt.

Royal slágermozgó

Kedden premier!

A kis gróf

Anny Ondra, Hans Söhnker

A szezon legragyogóbb vigjátéklágere.

Ma és holnap, hétfőn utoljára: A kis lázadó. Shirley Temple világsikerű filmsodája.
Vasárnap délelőtt 11.20 óraker olcsó matiné-előadás.

Berlinben intézkedtek, hogy Lloyd George németországi lépéseit szigorú titoktartással kezeljék

London, szeptember 5. (Rador). A Reuter távirati iroda értesítése szerint Berlinben intézkedés történt, hogy Lloyd George németországi lépéseit a legnagyobb titoktartással

kezeljék. Eddig csupán annyit derült ki, hogy találkozott Hitlerrel a kancellárnak berchtesgadeni villájában és este nem tért vissza Münchenbe.

Mielőtt bevásárolna!

Vételkötelezettség nélkül tekintse meg.

**Őszi. téli, ruha és kabát modelleinket
és szövetraktárunkat**

MÉRET UTÁN IS! OLCÓS ÁRAK!

FEMINA

női konfekció és szövetáruház CLUJ, Str. Memorandului 1.